

Zukunftstiftung Tirol

VÁLLALKOZZUNK AUSZTRIÁBAN!

EINE BROSCHÜRE FÜR UNGARISCHE INVESTOREN

von **Dr. Tibor Gálffy**
Rechtsanwalt

G A R A N T I E

Wirtschaftstreuhandges.m.b.H.
Steuerberatungsgesellschaft

für AUSTRIAN BUSINESS AGENCY

Juni 2009 / 2009. június

Impressum / Címek:

Herausgeber: Austrian Business Agency,

Opernring 3, A-1010 Wien

Für den Inhalt verantwortlich:

Dr. Tibor Gálffy, Mag. Ladislaus Lonyai

Grafik: www.creativ.biz

Druck: Offset 5020

Inhalt / Tartalom

Vorwort	4
Előszó	5
1. Mit welchen rechtlichen Rahmenbedingungen muss ich in Österreich rechnen?	
1. Milyen jogi keretfeltételekkel kell Ausztriában számolnom?	6
2. Welche sind die wichtigsten Unternehmensformen?	
2. Melyek a legfontosabb vállalkozási formák?	6
3. Kann ich eine Zweigniederlassung meiner ungarischen Gesellschaft in Österreich errichten?	
3. Létesíthetek-e fióktelepet Ausztriában magyar társaságom részére?	7
4. Was ist eine Repräsentanz eines ausländischen Unternehmens?	
4. Mi értendő egy külföldi vállalat képviselője alatt?	8
5. Was ist eine Betriebsstätte?	
5. Mi a „Betriebsstätte“ (telephely)?	8
6. Was ist eine (österreichische) „Gesellschaft mit beschränkter Haftung“?	
6. Mi az (osztrák) korlátolt felelősségű társaság?	8
7. Was ist eine (österreichische) „Aktiengesellschaft“?	
7. Mi az osztrák részvénytársaság?	11
8. Was ist eine (österreichische) „Kommanditgesellschaft“?	
8. Mi az osztrák betéti társaság?	12
9. Was unterscheidet die „Offene Gesellschaft“ von der „Kommanditgesellschaft“?	
9. Mi különbözteti meg a közkereseti társaságot a betéti társaságtól?	12
10. Wie kaufe ich ein österreichisches Unternehmen?	
10. Miként vásárolok osztrák vállalkozást?	13
11. Was ist eine Due-Diligence-Prüfung?	
11. Mi az a „Due-Diligence“-vizsgálat?	14
12. Wie wird mein Unternehmen in Österreich besteuert?	
12. Hogyan adózik a vállalkozásom Ausztriában?	14
13. Wie hoch sind die Gewinnsteuern in Österreich?	
13. Milyen magas a nyereségadó Ausztriában?	15
14. Welche Unternehmensform ist für mich die steuerlich günstigste?	
14. Mely vállalkozási forma a legkedvezőbb számomra az adózás szempontjából?	17
15. Wozu braucht man das ungarisch-österreichische Doppelbesteuerungsabkommen?	
15. Miért van szükség az Ausztria és Magyarország között érvényben lévő úgynevezett kettős adóztatási egyezményre?	17
16. Was ist die Gruppenbesteuerung?	
16. Mi a csoportos megadóztatás?	17
17. Wie funktioniert die Umsatzsteuer?	
17. Miként működik a Forgalmi adó (Áfa) Ausztriában?	18
18. Was ist die sogenannte „Papiersteuer“?	
18. Mi az az úgynevezett „papíradó“?	19
19. Auf welche österreichische Besonderheiten muss ich als Arbeitgeber achten?	
19. Milyen osztrák sajátosságokra kell Munkáltatóként figyelnem?	19
20. Wie hoch ist der Mindestlohn in Österreich?	
20. Milyen magas Ausztriában a minimálbér?	20
21. Warum sind die Kollektivverträge in Österreich so bedeutend?	
21. Miért van a kollektív szerződéseknek Ausztriában olyan nagy jelentősége?	20
22. Wann muss ich bei meinem österreichischen Unternehmen einen Betriebsrat einrichten?	
22. Mikor kell az osztrák vállalatnál üzemi tanácsot létrehoznom?	21
23. Welche Lohnnebenkosten muß ich zahlen?	
23. Milyen munkáltatói járulékokat kell fizetnem? Milyen magasak ezek?	22
24. Wie kann ein Ungar nach Österreich entsendet werden?	
24. Miként lehet egy magyar állampolgárt „kiküldeni“ Ausztriába?	22
25. Wie bin ich als Unternehmer in Österreich sozialversichert?	
25. Hogyan vagyok mint vállalkozó biztosított Ausztriában?	22
26. Wie ist ein Arbeitnehmer sozialversichert?	
26. Munkavállaló biztosítása (TB) Ausztriában?	23
27. Was ist eine Gewerbeberechtigung?	
27. Mi az az iparüzési engedély?	23
28. Was ist ein gewerberechtlicher Geschäftsführer?	
28. Mi az az iparjogi ügyvezető?	24
29. Wann muss ich eine Betriebsanlagengenehmigung einholen?	
29. Mikor kell működési engedélyt bekérni?	25
30. Wie gründe ich professionell ein Unternehmen in Österreich?	
30. Miként alapítok szakszerűen vállalkozást Ausztriában?	25

Vorwort

ABA-Invest in Austria (ABA) ist in Österreich die erste Adresse für ausländische Investoren. Die im Eigentum der Republik Österreich stehende Gesellschaft für Betriebsansiedlung berät internationale Unternehmen bei allen standortrelevanten Fragen und informiert sie über den Wirtschaftsstandort Österreich.

Diese Broschüre soll Ihnen eine rasche Information über die wichtigsten Gesetzesbestimmungen (Stand: 01.06.2009) geben, die für eine Unternehmensgründung in Österreich zu beachten sind. Sie wurde von Praktikern erstellt, die regelmäßig mit Unternehmensgründungen von ungarischen Klienten befasst sind.

Im Interesse einer übersichtlichen Zusammenfassung der wesentlichen Informationen werden Ihnen gesetzliche Ausnahmeregelungen und Nebenbestimmungen, die zum prinzipiellen Verständnis des österreichischen Unternehmens- und Steuerrechtes wenig beitragen, nicht vorgestellt. Diese Broschüre erhebt daher keinen Anspruch auf Vollständigkeit und Detailgenauigkeit.

Bitte beachten Sie, dass eine allgemeine Darstellung der rechtlichen Rahmenbedingungen die individuelle rechtliche und steuerliche Beratung, die im Einzelfall für eine Unternehmensgründung notwendig ist, nicht ersetzen kann.

Zwischen Österreich und Ungarn ist die EU-Arbeitnehmerfreizügigkeit noch nicht zur Gänze umgesetzt. Derzeit werden die von Österreich in Anspruch genommenen einschränkenden Übergangsregelungen, insbesondere durch das Ausländerbeschäftigungsgesetz, mit hohen Strafen erzwungen. Wegen Fachkräftemangels in Österreich sind seit 2007 laufend punktuelle Liberalisierungen in Kraft getreten. Aufgrund der ständigen Entwicklung unterbleibt eine Darstellung dieses Themenkomplexes, da dieser im Zeitpunkt der Drucklegung schon überholt sein dürfte.

Wien, im Juni 2009

Dr. Tibor Gálffy
Rechtsanwalt
www.galffy.com

Mag. Ladislaus Lonyai
Steuerberater
www.garantie-wt.at

Mag. Birgit Braunwieser
Direktor Mittel- und Osteuropa
www.investinaustria.at

Alle Rechte, insbesondere das Recht der Vervielfältigung und der Verbreitung sowie der Übersetzung in andere Sprachen, bleiben vorbehalten. Kein Teil des Werkes darf in welcher Form auch immer ohne schriftliche Genehmigung der Autoren reproduziert, verarbeitet, vervielfältigt oder verbreitet werden (auch unter Verwendung elektronischer Systeme). Alle Angaben in dieser Broschüre erfolgen trotz sorgfältiger Prüfung ohne Gewähr; eine Haftung der Autoren oder des Herausgebers ist ausgeschlossen.

Előszó

Külföldi befektetők számára az ABA-Invest in Austria (ABA) Ausztriában az első kapcsolat. Az Osztrák Köztársaság tulajdonában álló vállalkozások letelepedésének elősegítésére létrehozott társaság nemzetközi vállalatoknak nyújt minden a telephelyet illető kérdéssel kapcsolatban tanácsadást és tájékoztatja azokat az osztrák gazdasági piacról.

Ez a kiadvány egy gyors betekintést nyújt Önnek azokba a törvényi rendelkezésekbe (állapot: 2009.06.01.), melyekre az Ausztriában történő vállalat alapítás szempontjából figyelni kell. Ezt a kiadványt olyan tanácsadók készítették, akik a gyakorlatban rendszeresen magyar ügyfelek vállalat alapításával foglalkoznak.

Az összefoglalás átláthatósága érdekében azokat a törvényes kivételeket és mellékrendeléseket, melyek az osztrák vállalati- és az adójog megértéséhez alapjában véve nem fontosak, nem mutatjuk be Önnek. A kiadvány ebből a szempontból a teljesség és egy a részletekbe menő pontosság igénye nélkül készült.

Kérjük, vegye figyelembe, hogy a jogi keretfeltételek általános bemutatása a személyre szabott jogi és adójogi tanácsadást, melyek a vállalat alapításhoz elengedhetetlenek, nem helyettesíti.

Ausztria és Magyarország között az Európai Unió által szabályozott munkaerő szabad áramlása még nem valósult meg teljes mértékben. Jelenleg az Ausztria által igénybe vett a munkaerő szabad áramlását korlátozó átmeneti rendelkezések betartását főként a külföldiek foglalkoztatásáról szóló törvény („Ausländerbeschäftigungsgesetz“) magas pénzbírságai biztosítják. A szakemberhiány miatt azonban Ausztriában 2007 óta folyamatosan helyenkénti liberalizálások léptek életbe. Az állandó változások miatt ezt a témakört a kiadvány nem is ismerteti, mivel a nyomtatás időpontjában az információk már lehet, hogy elavultak lesznek.

Bécs, 2009. június

Dr. Gálffy Tibor
ügyvéd
www.galffy.com

Mag. Lonyai László
adótanácsadó
www.garantie-wt.at

Birgit Braunwieser asszony
Igazgató, Közép- és Kelet-Európa
www.investinaustria.at

Minden jog, főként a sokszorosítás és a forgalomba hozatal valamint más nyelvekre történő fordítás jogát a szerzők fenntartják. A mű egy részét sem szabad, bármely formában is történik az, a szerzők írásos beleegyezése nélkül sokszorosítani, feldolgozni, másolni vagy terjeszteni (elektronikus rendszerek használatát is beleértve). Minden a kiadványban található információért felelősséget a szerzők valamint a kiadó a gondos ellenőrzés ellenére nem vállalnak; a szerzők és a kiadó felelőssége tehát kifejezetten kizárt.

1. Mit welchen rechtlichen Rahmenbedingungen muss ich in Österreich rechnen?

Österreich hat ein sehr stabiles und seit langem kontinuierlich weiterentwickeltes Rechtssystem. Viele Regelungen sind im Rahmen der Vorgaben der EU harmonisiert. Im Vergleich zu ungarischen Gesetzen haben österreichische Vorschriften im Allgemeinen eine höhere Regelungstiefe, das heißt sie sind konkreter formuliert und haben detaillierte Durchführungsbestimmungen. Obwohl die Gesetze (insbesondere im Steuerrecht) einer permanenten Anpassung unterliegen, kann man im Großen und Ganzen von kalkulierbaren Abgaben ausgehen. Es ist österreichische Tradition, dass in den Gesetzgebungsprozess verschiedene Interessensvertretungen einbezogen werden. Üblicherweise haben Gesetzesänderungen Vorlaufzeiten und treten nicht rückwirkend in Kraft. Dieses hohe Maß an Rechtssicherheit ermöglicht den Unternehmen langfristige Planungen.

Der österreichische Gesetzgeber geht behutsam vor, um bestehende funktionierende Strukturen nicht zu zerstören. Bei bedeutenden Neuerungen wird zusätzlich meist eine lange Übergangszeit gewährt, um den Unternehmen eine eingehende Vorbereitung zu ermöglichen.

Im Vergleich zu Ungarn prüfen österreichische Gerichte und Behörden Sachverhalte weniger aus formalen, sondern mehr aus materiellen Gesichtspunkten. So sind insbesondere Steuerbehörden ermächtigt, formelle vertragliche Konstruktionen, die offensichtlich zur Umgehung von gesetzlichen Vorschriften geschaffen wurden, außer acht zu lassen und den wahren wirtschaftlichen Sachverhalt festzustellen. Die Umgehung von Gesetzen durch Ausnützen einer offen gelassenen „Hintertür“ ist in Österreich grundsätzlich nicht möglich: Denn wenn in einem Gesetz eine Lücke besteht, hat die Behörde diese Lücke durch analoge Anwendung einer Vorschrift, die einen ähnlichen Sachverhalt regelt, zu schließen.

2. Welche sind die wichtigsten Unternehmensformen?

Unternehmen werden in Österreich meist in Form von Gesellschaften oder von Einzelunternehmen betrieben. Die häufigsten Gesellschaftsformen sind

- die Kapitalgesellschaften
  - **Gesellschaft mit beschränkter Haftung** (GmbH) und
  - **Aktiengesellschaft** (AG)

1. Milyen jogi keretfeltételekkel kell Ausztriában számolnom?

Ausztriának egy igen stabil és hosszú ideje állandó fejlődésben lévő jogrendszere van. Sok rendelkezés az Európai Unió által előírtak keretében került harmonizálásra. A Magyar törvényekhez viszonyítva az osztrák előírások általában mélyebb szabályozottsággal rendelkeznek. Az osztrák szabályok megfogalmazása ugyanis konkrétabb a végrehajtási rendelkezések pedig részletesek. Annak ellenére, hogy a törvények (főként az adójogban) állandó adaptáció alatt állnak, nagyjából előre kalkulálható illetékekből lehet kiindulni. Osztrák hagyomány, hogy a törvénykezési folyamatban különböző érdekvédelmi képviseletek is részt vesznek. Általában a törvénymódosításoknak átmeneti idejük van és visszamenőleg nem lépnek hatályba. Ez a nagymértékű jogbiztonság a vállalkozások részére hosszútávú tervezést tesz lehetővé.

Az osztrák törvényhozó a módosításokkor óvatosan jár el, hogy a létező, jól működő szerkezeteket ne rombolja szét. Jelentős reformok esetén legtöbbször egy hosszú átmeneti időt szab a törvényhozó, hogy a vállalatok tüzetes felkészülését biztosítsa.

Magyarországhoz viszonyítva az osztrák bíróságok és hivatalok a tényállásokat nem annyira formai, hanem inkább anyagi szempontokból vizsgálják. Így főként az adóhivataloknak joga van arra, hogy azokat a formális szerződéses konstrukciókat, melyek nyilvánvalóan a törvényben előírtak megkerülése végett lettek a felek által létrehozva, figyelmen kívül hagyja és a tényleges gazdasági háttérrel vizsgálja és állapítsa meg. A törvény megkerülése egy a nyitvahagyott „kiskapu“ kihasználásával Ausztriában általában nem lehetséges. Abban az esetben, ha egy törvényben joghézag van, a hivatalnak ezt a hézagot egy hasonló tényállást szabályozó előírás analóg alkalmazásával, be kell zárnia.

2. Melyek a legfontosabb vállalkozási formák?

Vállalkozásokat Ausztriában általában társaságok formájában vagy egyéni vállalkozás formájában lehet üzemeltetni. A leggyakoribb társasági formák az alábbiak:

- **tőkeegyesítő társaságok**
  - **Korlátolt felelősségű társaság** („*Gesellschaft mit beschränkter Haftung*“ – röviden „GmbH“) és
  - **Részvénytársaság** („*Aktiengesellschaft*“ – röviden „AG“)

- sowie die Personengesellschaften
  - **Kommanditgesellschaft** (KG) und
  - **Offene Gesellschaft** (OG).

Diese Gesellschaften entstehen mit ihrer Registrierung in das österreichische Firmenregister (sog. „Firmenbuch“). Eine Personengesellschaft muss wenigstens zwei Gesellschafter haben. Eine Kapitalgesellschaft kann hingegen auch nur von einem einzigen Gründer errichtet werden.

Eine natürliche Person kann als **Einzelunternehmer** tätig sein. Größere Einzelunternehmer (das sind Einzelunternehmer mit einem jährlichen Nettoumsatz über € 400.000) sind grundsätzlich verpflichtet, sich mit einem selbst gewählten Firmennamen in das österreichische Firmenregister eintragen zu lassen. Ist ein Einzelunternehmer zur Registrierung nicht verpflichtet, kann er jedoch freiwillig die Registrierung mit einer bestimmten Unternehmensbezeichnung beantragen.

Neben diesen genannten Unternehmensformen werden Unternehmen manchmal von einer Gesellschaft bürgerlichen Rechts, von einer stillen Gesellschaft, von einer Genossenschaft, von einem Verein oder auch von einem europäischen Rechtsträger (*Societas Europaea*, *Societas Cooperativa Europaea*) betrieben.

An der Spitze von großen Unternehmensgruppen stehen oft **Privatstiftungen**, die selbst kein Unternehmen betreiben dürfen und ihre Erträge (meist aus Beteiligungen an Unternehmen) an einen oder mehrere „Begünstigte“ ausschütten.

3. Kann ich eine Zweigniederlassung meiner ungarischen Gesellschaft in Österreich errichten?

Es ist möglich, dass eine GmbH oder eine AG mit dem Sitz in Ungarn eine Zweigniederlassung in Österreich errichtet. In diesem Fall wird die ungarische Gesellschaft in das österreichische Firmenbuch eingetragen, erhält eine österreichische Firmenbuchnummer und übt ihre Geschäftstätigkeit in Österreich als Zweigniederlassung aus. Für den Geschäftsbetrieb in Österreich kann ein eigener ständiger Vertreter bestellt werden. Ein Mindestkapital ist für die Zweigniederlassung nicht vorgeschrieben. Obwohl die österreichische Zweigniederlassung unmittelbar als ein Teil der ungarischen Gesellschaft gilt, muss sie über ein eigenes Rechnungswesen verfügen und grundsätzlich ihre Leistungen mittels Rechnungen nach österreichischem Recht fakturieren. Die Zweigniederlassung hat ferner den Gesellschaftsvertrag des ausländischen Unternehmens in deutscher Sprache

- valamint személyegyesítő társaságok
  - **Betéti társaság** („*Kommanditgesellschaft*“ – röviden „KG“) és
  - **Közkereseti társaság** („*Offene Gesellschaft*“ – röviden „OG“).

Ezek a társaságok az osztrák cégjegyzékbe történő bejegyzéssel (ún. „*cégkönyv*“) jönnek létre. Egy személyegyesítő társaságnak legalább két taggal kell rendelkeznie. Egy tőkeegyesítő társaságot azonban egy alapító is létesíthet.

Egy természetes személy **egyéni vállalkozóként** is tevékenykedhet. Nagyobb egyéni vállalkozók (olyan egyéni vállalkozók, akik éves nettó árbevétele 400.000 euro feletti) általában kötelesek magukat egy általuk választott cégnévvel az osztrák cégjegyzékbe bejegyeztetni. Az az egyéni vállalkozó, aki cégbejegyeztetésre nem köteles, önkéntesen is kérvényezheti egy konkrét vállalkozási megnevezés alatt bejegyeztetését a cégjegyzékbe.

Az említett vállalkozási formák mellett vállalkozásokat néha polgári jogi társaságok, csendes társaságok, szövetkezetek, egyesületek vagy Európai jogalanyok (*Societas Europaea*, *Societas Cooperativa Europaea*) is vezetnek.

Nagy vállalatcsoportok élén gyakran **magánalapítványok** („*Privatstiftungen*“) állnak, melyek saját maguk vállalkozást nem vezethetnek és bevételüket (legfőképpen a vállalkozásokban való részesedésüket) egy vagy több kedvezményezettnek fizetik ki.

3. Létesítheték-e fióktelepet Ausztriában magyar társaságom részére?

Egy Magyarországi székhelyű kft. vagy Rt. esetében lehetőség van arra, hogy ezek Ausztriában fióktelepet alapítsanak. Ebben az esetben a magyar társaság az osztrák cégjegyzékbe bejegyzésre kerül és osztrák cégjegyzékszámot kap és üzleti tevékenységét Ausztriában mint fióktelep fejti ki. Az Ausztriai ügyvitelre vonatkozóan egy állandó képviselő választható. A fióktelep részére alaptőke nincs előírva. Annak ellenére, hogy az osztrák fióktelep a magyar társaság közvetlen részeként minősül, saját könyvvitellel kell rendelkeznie és általában szolgáltatásait az osztrák jog szerint kiállított számlákkal kell számláznia. A fióktelep továbbá köteles a külföldi vállalat társasági szerződését német nyelven a cégbíróságnak benyújtani. A fióktelep Ausztriában egy önálló társasághoz hasonlóan adóköteles.

beim Firmengericht einzureichen. Die Zweigniederlassung ist in Österreich wie eine eigenständige Gesellschaft steuerpflichtig.

4. Was ist eine Repräsentanz eines ausländischen Unternehmens?

Als Repräsentanz bezeichnet man die faktische Anwesenheit eines ausländischen Unternehmens in Österreich, die lediglich Hilfstätigkeiten für das ausländische Unternehmen erbringt und selbst keine Geschäftstätigkeit ausübt (z.B. bloße Produktpräsentation und Werbung). Im Gegensatz zu Ungarn können Repräsentanzen nicht in das österreichische Firmenbuch eingetragen werden. Im Unterschied zu einer Zweigniederlassung ist die Repräsentanz in Österreich nicht steuerpflichtig, da sie selbst keine Umsätze tätigt.

5. Was ist eine Betriebsstätte?

Dieser Begriff ist wichtig im Steuerrecht. Wenn ein Unternehmen mit Sitz in Ungarn in Österreich tätig wird, hier Aufträge abschließt und Arbeitnehmer beschäftigt, dann begründet es dadurch in Österreich eine „Betriebsstätte“. Wesentlichste Konsequenz ist, dass das ungarische Unternehmen mit dieser Betriebsstätte steuerlich wie ein Unternehmen mit Sitz in Österreich behandelt wird. Als praktische Konsequenz sind für diese Betriebsstätte in Österreich Bücher zu führen und Steuern zu zahlen.

Bei internationalen Betriebsstätten ist genau auf die Gewinnabgrenzung zwischen den österreichischen Betriebsstätten und dem ungarischen Stammunternehmen zu achten. Gegenseitig erbrachte Lieferungen und Leistungen sind - wie unter Dritten üblich - exakt zu verrechnen.

In der Praxis kommt es manchmal vor, dass eine ungarische Gesellschaft durch faktische Wirtschaftstätigkeit eine Betriebsstätte in Österreich „unbewusst“ begründet, ohne die vorgeschriebenen steuerlichen und gewerblichen Meldungen vorzunehmen. Dies führt in der Regel zu unangenehmen Problemen mit den Behörden.

6. Was ist eine (österreichische) „Gesellschaft mit beschränkter Haftung“?

Die österreichische GmbH (Gesellschaft mit beschränkter Haftung) ist eine juristische Person, an der die Gesellschafter mit Stammeinlagen am Stammkapital der Gesellschaft beteiligt

4. Mi értendő egy külföldi vállalat képviselője alatt?

A tényleges jelenlétét egy külföldi vállalatnak Ausztriában képviselőnek nevezzük. A képviselőt a külföldi vállalat számára csupán segédtevékenységeket végez és maga üzleti tevékenységet nem fejt ki (pl. csupán termékbemutató és reklámtevékenység kifejtése). Magyarországgal ellentétben a képviselőket az osztrák cégjegyzékbe nem lehet bejegyeztetni. A fiókteleppel szemben a képviselő Ausztriában nem adóköteles, mivel maga árbevételrel nem rendelkezik.

5. Mi a „Betriebsstätte“ (telephely)?

Ez az adójogban egy fontos kifejezés. Ha egy magyar székhelyű vállalkozás Ausztriában tevékenységet folytat, megbízásokat fogad el és munkavállaló(ka)t foglalkoztat, akkor ezáltal Ausztriában egy „telephelyet“ hoz létre. Ennek a következménye, hogy ez az osztrák „telephellyel rendelkező“ magyar vállalat adójogiilag osztrák vállalatnak minősül. A gyakorlati következmény a következő: Ausztriában ennek a telephelynek könyvelést kell vezetnie és adót kell fizetnie.

Nemzetközi telephelyeknél figyelni kell az osztrák telephelyek és a magyar törzsvállalat nyereségének elhatárolására. Egymás között teljesített szállítást és szolgáltatást – ahogy „idegenek között szokásos“ – külön kell vezetni és elszámolni.

A gyakorlatban előfordul, hogy egy magyar társaság tényleges gazdasági tevékenységgel Ausztriában „tudtán kívül“ egy telephelyt létesít, anélkül, hogy az előírt adójogi és iparüzési bejelentéseket megtenné. Ez gyakran a hivatalokkal kellemetlen problémákhoz vezet.

6. Mi az (osztrák) korlátolt felelősségű társaság?

Az osztrák korlátolt felelősségű társaság („*Gesellschaft mit beschränkter Haftung*“ - röviden „*GmbH*“) egy jogi személy, melyben a tagok a társaság törzstőkéjében tőzsbetétükkel részesednek

sind, ohne persönlich für die Verbindlichkeiten der Gesellschaft zu haften. Als juristische Person ist die GmbH selbständige Trägerin von Rechten und Pflichten: sie kann Eigentum erwerben, Verträge abschließen und vor Gericht klagen und geklagt werden. Gesellschafter können natürliche oder juristische Personen sein. Ein Wohnsitz in Österreich ist nicht Voraussetzung.

Der **Gesellschaftsvertrag** muss zumindest folgende Regelungen enthalten:

- Firmenwortlaut,
- Sitz,
- Gegenstand des Unternehmens,
- Höhe des Stammkapitals (mindestens € 35.000) und
- der Betrag der von den einzelnen Gesellschaften übernommenen Stammeinlagen (mindestens € 70).

Im Übrigen erlaubt das österreichische GmbH-Recht den Gesellschaftern, ihre Rechtsbeziehungen zueinander autonom zu gestalten, sofern nicht gegen gesetzliche Verbote verstoßen wird („es ist alles erlaubt, was nicht verboten ist“). Dadurch wird Investoren die Möglichkeit geboten, ihre Gesellschaft weitgehend an ihre individuellen wirtschaftlichen Bedürfnisse anzupassen. So haben beispielsweise österreichische Familienunternehmen, Einpersonengesellschaften, Gemeinschaftsunternehmen (*Joint-Ventures*) oder bloße Holdinggesellschaften in der Regel voneinander völlig unterschiedliche Gesellschaftsverträge. In dieser Vertragsfreiheit liegt der größte Unterschied zum ungarischen Gesellschaftsrecht, in dem das Prinzip gilt: „es ist alles verboten, was nicht erlaubt ist“.

Der GmbH-Gesellschaftsvertrag bedarf der Beurkundung durch einen österreichischen Notariatsakt. Der Gesellschaftsvertrag wird als eingescanntes Dokument beim Firmengericht in die öffentlich zugängliche Urkundensammlung aufgenommen. Dadurch kann jedermann in den Gesellschaftsvertrag einsehen.

In der Praxis werden manchmal neben dem Gesellschaftsvertrag noch weitere ergänzende Dokumente erstellt, wie beispielsweise ein Syndikatsvertrag (mit dem die Gesellschafter eine einheitliche Politik in der Gesellschaft festlegen), eine Geschäftsordnung für die Geschäftsführung (mit der die Ausübung der Unternehmensleitung konkretisiert wird) oder Abtretungsverträge zur Absicherung von Einflussrechten. Diese Dokumente sind nicht öffentlich zugänglich.

Jede GmbH ist verpflichtet, eine **doppelte Buchhaltung** zu führen. Der Jahresabschluss wird von der Gesellschafterversammlung beschlossen und von den Geschäftsführern unterfertigt. Der Jahresabschluss ist beim Firmengericht einzureichen

anélkül, hogy a társaság kötelezettségeiért személyesen felelnének. Mint jogi személy a kft jogok és kötelezettségek önálló alanya: tulajdont szerezhethet, szerződéseket köthet, bíróság előtt pereskedhet és perelhető. A tagok természetes vagy jogi személyek lehetnek. Osztrák lakhely nem feltétel.

A **társasági szerződésnek** legalább az alábbi szabályozásokat tartalmaznia kell:

- cégnév,
- székhely,
- tevékenységi kör,
- törzstőke mértéke (legalább € 35.000) és
- az egyes tagok által átvett törzsbetétek értéke (legalább € 70).

Mellesleg az osztrák kft jog a tagoknak lehetővé teszi, hogy egymáshoz fűződő jogviszonyukat önállóan szabályozzák, amennyiben ezen szabályozások a törvényben rögzített tilalmakat nem sértik („minden szabad ami nem tilos“). Ezáltal a befektetőknek lehetőségük van arra, hogy a társaságukat nagy mértékben egyéni, gazdasági igényeikhez mérten igazítsák. Így például osztrák családi vállalkozásoknak, egyszemélyes társaságoknak, közös vállalatoknak (*Joint-Ventures*) vagy csupán holding társaságoknak általában egymástól teljesen eltérő társasági szerződése van. Ez a szerződéses szabadság a legnagyobb különbség a magyar társasági joghoz képest, melyben a: „minden tilos ami nem szabad“ elv él.

A kft társasági szerződését osztrák közjegyzői okiratba kell foglalni. A társasági szerződés bescannelt dokumentumként a cég-bíróságnál hozzáférhető okiratgyűjteménybe felvételre kerül, ezáltal a társasági szerződésbe mindenki betekinthez.

A gyakorlatban a társasági szerződés mellett gyakran további kiegészítő okiratok készülnek, mint például szindikátusi szerződés (amivel a tagok a társaságban egy egységes üzletpolitikát rögzítenek), egy az üzletvezetésre vonatkozó ügyviteli szabályzat (melyben a vállalat vezetésének ügyvitelére részletesen szabályozásra kerül) vagy átruházási szerződések a befolyás biztosítására. Ezek a dokumentumok nyilvánosan nem hozzáférhetőek.

Minden Kft köteles **kettős könyvelést** vezetni. Az éves beszámolóról, melyet az ügyvezetők írnak alá, a taggyűlés határozott formájában dönt. Az éves beszámólót a cégbíróságnál be kell

und wird als eingescanntes Dokument in die öffentlich zugängliche Urkundensammlung aufgenommen.

Die GmbH wird durch einen (oder mehrere) **Geschäftsführer** vertreten, welcher von der **Gesellschafterversammlung** ernannt wird. Die Geschäftsführer sind grundsätzlich an die Weisungen der Gesellschafterversammlung gebunden und können jederzeit ohne Begründung abberufen werden. Die Geschäftsführer müssen nicht an der Gesellschaft beteiligt sein und können ihren Wohnsitz auch in Ungarn haben. Zumindest ein Geschäftsführer sollte jedoch über eine Adresse in Österreich verfügen. Die Geschäftsführer können einzeln oder gemeinsam zur Vertretung ermächtigt werden. Wenn eine Gesellschaft über keinen Geschäftsführer verfügt, und die Gesellschaft dadurch handlungsunfähig ist, kann das Gericht einen sogenannten Notgeschäftsführer bestellen, welcher - quasi als Sachwalter - das Unternehmen vorübergehend führt.

Bei der Gesellschaft kann auch ein **Prokurist** als leitender Funktionsträger bestellt werden. Im Unterschied zu Ungarn wird der Prokurist nicht von der Gesellschafterversammlung, sondern von den Geschäftsführern ernannt. Der Prokurist wird in das Firmenbuch eingetragen. Mit Ausnahme der Veräußerung und Belastung von Grundstücken kann der Prokurist die Gesellschaft grundsätzlich in allen Angelegenheiten vertreten.

Ein **Aufsichtsrat** (welcher aus mindestens 3 Personen besteht) muss als Kontrollorgan bei einer GmbH eingerichtet werden, wenn

- die Anzahl der Arbeitnehmer im Jahresdurchschnitt 300 übersteigt oder
- das Stammkapital € 70.000 und die Anzahl der Gesellschafter 50 übersteigt.

Ein Drittel der Aufsichtsratsmitglieder wird durch die Belegschaft (Betriebsrat) bestimmt.

Ein **Abschlussprüfer** muss bei einer GmbH bestellt werden, wenn zwei der nachfolgenden drei Merkmale überschritten werden:

- Bilanzsumme von € 4,84 Millionen
- Jahresumsatz von € 9,68 Millionen
- 50 Arbeitnehmer im Jahresdurchschnitt

Die meisten GmbHs in Österreich sind weder aufsichtsratspflichtig noch prüfpflichtig.

nyújtani, ami bescannelt dokumentumként a nyilvánosan hozzáférhető okiratgyűjteménybe felvétellel kerül.

A kft-t egy (vagy több) **ügyvezető** képviseli, akit / akiket a **taggyűlés** nevez ki. Az ügyvezetők alapvetően a taggyűlés irányítása alatt állnak és indoklás nélkül mindenkor visszahívhatóak. Az ügyvezetőknek nem muszáj a társaságban részesedniük és a lakhelyük Magyarországon is lehet. Legalább egy ügyvezetőnek azonban osztrák címmel kell rendelkeznie. Az ügyvezetőket önálló vagy együttes képviseleti joggal lehet felhatalmazni. Amennyiben egy társaságnak nincs ügyvezetője és ezáltal a társaság cselekvőképtelen a bíróság jogosult egy úgynevezett szükségügyvezetőt kinevezni, mely hasonlóan egy ügygondnokhoz a vállalatot átmenetileg vezeti.

A társaságnál vezető tisztségviselőként egy **cégvezető** is kinevezhető. Magyarországgal ellentétben a cégvezetőt nem a taggyűlés, hanem az ügyvezetők nevezik ki. A cégvezető a cégjegyzékbe bejegyzésre kerül. Az ingatlanok értékesítése és terhelése kivételével a cégvezető a társaságot általában minden ügyben képviselheti.

A **felügyelő bizottságot** (mely legalább három személyből áll) abban az esetben kell kontrollszervként a kft-nél felállítani, ha

- a munkavállalók száma éves átlagban a 300-at meghaladja vagy
  - a tőzsrőke € 70.000-t és a tagok száma az 50-et meghaladja.
- A felügyelő bizottság tagjainak egy harmadát a dolgozók kollektívája (üzemi tanács) nevezi ki.

Egy kft esetében **könyvvizsgálót** akkor kell kinevezni, ha a kft kettőt a három alábbi határértékek közül átlép:

- mérleg összege € 4,84 Millió
- éves árbevétel € 9,68 Millió
- 50 munkavállaló éves átlagban.

A legtöbb kft Ausztriában nem esik a felügyelő bizottság felállításának- valamint a könyvvizsgáló kinevezésének kötelezettsége alá.

7. Was ist eine (österreichische) „Aktiengesellschaft“?

Die österreichische AG (Aktiengesellschaft) ist eine juristische Person, an der die Aktionäre mit Aktien am Grundkapital (von mindestens € 70.000) beteiligt sind, ohne persönlich für die Verbindlichkeiten der Gesellschaft zu haften. Die Übertragung von Beteiligungen an der AG, welche in Aktien verbrieft sind, kann einfach (eventuell auch an der Börse) durchgeführt werden. Die Beteiligungen können als Nennbetragsaktien auf € 1 oder ein Vielfaches davon lauten. An Stelle von Nennbetragsaktien sind auch Stückaktien zulässig, mit denen die Beteiligungsverhältnisse ausgedrückt werden.

Jede Aktiengesellschaft muss einen **Aufsichtsrat** (bestehend aus mindestens 3 und höchstens 20 Personen) bestellen. Ein Drittel der Aufsichtsratsmitglieder wird durch die Belegschaft (Betriebsrat) bestimmt. Der Aufsichtsrat ernennt den **Vorstand** (bestehend aus einer oder mehreren Personen) auf bestimmte Zeit (maximal 5 Jahre), welcher die Gesellschaft nach außen vertritt und nach innen weisungsfrei leitet. Die Mitglieder des Aufsichtsrates oder des Vorstandes können ihren Wohnsitz in Ungarn haben. Ein Vorstandsmitglied kann nur bei Vorliegen eines wichtigen Grundes vor Ablauf seiner Funktionsperiode abberufen werden. Wie bei der GmbH kann auch bei der AG ein **Prokurist** bestellt werden (siehe Punkt 6.).

Jede Aktiengesellschaft ist verpflichtet, eine **doppelte Buchhaltung** zu führen und ihren Jahresabschluss durch einen **Abschlussprüfer** überprüfen zu lassen. Der Jahresabschluss ist beim Firmenbuchgericht einzureichen und wird als eingescanntes Dokument in die öffentlich zugängliche Urkundensammlung aufgenommen. Große Aktiengesellschaften müssen darüber hinaus ihren Jahresabschluss in der Wiener Zeitung veröffentlichen.

Bekanntmachungen der AG (Einberufung einer Hauptversammlung) sind grundsätzlich in der Wiener Zeitung zu veröffentlichen. Daneben kann die Satzung noch andere Veröffentlichungsblätter oder elektronische Medien vorsehen.

Das österreichische Aktienrecht ist durch zahlreiche zwingende Vorschriften determiniert, wodurch nur in relativ geringem Umfang die Möglichkeit besteht, vom gesetzlich vorgesehenen Grundmodell abzuweichen. Aufgrund der besonderen gesetzlichen Vorgaben sind die laufenden administrativen Kosten bei einer AG bedeutend höher als bei einer GmbH.

7. Mi az osztrák részvénytársaság?

Az osztrák részvénytársaság („*Aktiengesellschaft*“ - röviden „AG“) jogi személy, melyben a részvényesek az alaptőkében (ami legalább € 70.000) részvényekkel részesednek, anélkül, hogy a társaság kötelezettségeiért személyesen felelnének. Az Rt-ben való részesedések átruházása, melyek részvényekbe vannak foglalva, egyszerűen (esetleg a tőzsdén is) megvalósítható. A részesedések mint névértékre szóló részvények € 1 –ra vagy annak egy többszörösére is szólhatnak. A névértékre szóló részvények helyett darabra szóló részvények is megengedettek, melyekkel a részesedési arányok kerülnek kimutatásra.

Minden részvénytársaság köteles egy **felügyelőbizottságot** (ami legalább 3 és legfeljebb 20 személyből áll) kinevezni. A felügyelőbizottsági tagok egy harmadát a dolgozói kollektíva (üzemi tanács) jelöli ki. A felügyelőbizottság nevezi ki az **elnökséget** (ami egy vagy több személyből áll). Az elnökség megbízása egy bizonyos időre (legfeljebb 5 évre) szól. Az elnökség képviseli a társaságot kifelé és vezeti a társaságot a belső viszonyban is. A felügyelőbizottság vagy az elnökség tagjainak lakhelye Magyarországon is lehet. Az elnökség tagját csak fontos ok esetén lehet tisztségi ideje lejártá előtt visszahívni. Mint a kft-nél úgy a részvénytársaság esetében is lehet **cégvezetőt** kijelölni (lásd 6-os pont).

Minden részvénytársaság köteles **kettős könyvelést** vezetni és az éves zárást **könyvvizsgálóval** átvizsgáltatni. Az éves zárást a cégbírósnál be kell nyújtani, mely bescannelt dokumentum formájában a nyilvánosan hozzáférhető okiratgyűjteménybe felvételre kerül. Nagy részvénytársaságok ezen kívül kötelesek az éves zárásukat a Wiener Zeitung nevezetű újságban megjelentetni.

A részvénytársaságot illető hirdetményeket (közgyűlés összehívása) általában a „*Wiener Zeitung*“ nevezetű újságban kell közzé tenni. Emellett az alapszabályzat további közzétételi lapokat vagy elektronikus médiát is előírhat.

Az osztrák részvényjog számos kötelező erejű előírást határoz meg, ami miatt csak csekély mértékben van lehetőség arra, hogy a törvényben meghatározott alapmodellől a felek eltérjenek. A jellegzetes törvényes előírások miatt a folyamatos adminisztratív költségei a részvénytársaságnak jóval magasabbak, mint a kft esetében.

8. Was ist eine (österreichische) „Kommanditgesellschaft“?

Die österreichische KG (Kommanditgesellschaft) ist gekennzeichnet von zwei Arten von Gesellschaftern: Mindestens ein Gesellschafter haftet unbeschränkt mit seinem gesamten in- und ausländischen (auch privaten!) Vermögen gegenüber den Gesellschaftsgläubigern (persönlich haftender Gesellschafter = Komplementär), während mindestens einer in seiner Haftung auf eine bestimmte Haftsumme beschränkt ist (beschränkt haftender Gesellschafter = Kommanditist). Ein bestimmtes Mindestkapital ist nicht vorgeschrieben. Die KG kann Eigentum erwerben, Verträge abschließen und vor Gericht klagen und geklagt werden. Im Gegensatz zu den Kapitalgesellschaften sind die Gesellschafter nicht bloß „Miteigentümer“ sondern auch „Mitunternehmer“. Dies hat insbesondere im Steuerrecht bedeutende Auswirkungen (siehe Punkt 15.).

Die KG wird durch den **Komplementär** nach außen vertreten und nach innen geleitet. Der Kommanditist fungiert hingegen als Finanzinvestor (der Gesellschaftsvertrag kann jedoch diese Rollen in bestimmten Grenzen modifizieren). Wie bei der GmbH kann auch bei der KG ein **Prokurist** bestellt werden (siehe Punkt 6.).

Nur größere Kommanditgesellschaften (das sind Kommanditgesellschaft mit einem jährlichen Nettoumsatz über € 400.000) sind verpflichtet, eine doppelte Buchhaltung zu führen. Kleinere Gesellschaften können eine einfache Buchhaltung (Einnahmen-Ausgabenrechnung ohne Erstellung einer Bilanz) führen. Eine Verpflichtung zur Einreichung des Jahresabschlusses bei Gericht besteht nicht.

Eine KG kann auch in der Form gegründet werden, dass der Komplementär der Gesellschaft eine in- oder ausländische Kapitalgesellschaft ist („GmbH & Co KG“). Eine derartige Kombination von Unternehmensformen wird oft aus steuerlichen Gründen errichtet. Eine GmbH & Co KG ist grundsätzlich zur doppelten Buchführung verpflichtet und muss ihre Jahresabschlüsse bei Gericht einreichen.

9. Was unterscheidet die „Offene Gesellschaft“ von der „Kommanditgesellschaft“?

Im Unterschied zu der KG gibt es bei der OG keine beschränkt haftenden Gesellschafter. Alle Gesellschafter haften persönlich und unbeschränkt mit ihrem gesamten Vermögen gegenüber den Gläubigern der Gesellschaft. Sofern der Gesellschafts-

8. Mi az osztrák betéti társaság?

Az osztrák betéti társaságot („*Kommanditgesellschaft*“ – röviden: „*KG*“) két fajta tag jellemzi: legalább egy tag korlátlanul felel egész bel- és külföldi vagyonával (magánvagyonával is!) a társaság hitelezőivel szemben (személyesen felelős tag = beltág), míg legalább egy tag felelőssége egy bizonyos jótállási összegre korlátozott (korlátozottan felelős tag = kültág). Egy határozott alaptőke nincs előírva. A betéti társaság tulajdont szerezhet, szerződéseket köthet és bíróság előtt pereskedhet és perelhető. A tőkeegyesítő társaságokkal ellentétben a tagok nemcsak társ tulajdonosok, hanem társvállalkozók is. Ennek a különbségnek főként az adójogban van jelentősége (lásd 15. pont).

A betéti társaságot a **beltág** képviseli kifelé és belső viszonyban ő vezeti. A kültág ezzel ellentétben mint pénzügyi befektető (társasági szerződés ezeket a szerepeket bizonyos keretek között módosíthatja) működik közre. Mint a kft-nél úgy a betéti társaság esetében is nevezhető ki **cégvezető** (lásd 6. pont)

Csupán nagyobb betéti társaságok (ezek olyan betéti társaságok, melyek éves netto árbevétele a € 400.000 meghaladja) kötelesek kettős könyvelést vezetni. Kisebb társaságok egyszerű könyvelést (bevétel-kiadás számítás mérleg készítése nélkül) vezethetnek. A betéti társaság esetében nincs törvényi kötelezettség az éves zárás bíróságnál történő benyújtására.

Egy betéti társaság olyan formában is alapítható, hogy a társaság beltagja egy bel- vagy külföldi tőkeegyesítő társaság („Kft & Co KG“). A vállalkozási formák ilyen fajta kombinációját a felek gyakran adójogi szempontból választják. Egy Kft & Co KG általában köteles kettős könyvelést vezetni és éves zárásait a bíróságnak benyújtani.

9. Mi különbözteti meg a közkereseti társaságot a betéti társaságtól?

A betéti társasággal ellentétben a közkereseti társaság nem rendelkezik korlátozott felelősségű taggal. Minden tag személyesen és korlátlanul felel az egész vagyonával a társaság hitelezőivel szemben. Amennyiben a társasági szerződés mást nem ír elő, minden tag jogosult a társaság ügyvezetésére és képviseletére.

vertrag nichts anderes vorsieht, sind alle Gesellschafter zur Geschäftsführung und Vertretung der OG berechtigt.

Im Übrigen bestehen zu der KG keine wesentlichen Unterschiede. Die OG kann daher vereinfacht als „KG ohne Kommanditisten“ umschrieben werden.

10. Wie kaufe ich ein österreichisches Unternehmen?

Ein Erwerb eines Unternehmens in Österreich ist grundsätzlich auf zwei Arten möglich:

- **Erwerb einer Beteiligung an einem Unternehmen** („*Sharedeal*“) und
- **Erwerb des Unternehmens als Sachgesamtheit** („*Assetdeal*“).

Bei einem „*Sharedeal*“ erwirbt der Käufer die Beteiligung an der Gesellschaft, welche das Unternehmen betreibt (z.B. Ankauf eines 100 %-Geschäftsanteils an einer GmbH). Er wird durch Eintragung des Wechsels der Gesellschafter im Firmenregister (bei einer Aktiengesellschaft durch Übertragung des Aktienpakets) vollzogen. Das Unternehmen bleibt mit allen Rechten und Pflichten unverändert im Eigentum der Gesellschaft. Es wechselt bloß die Person des Gesellschafters.

Bei einem „*Assetdeal*“ kauft der Käufer von der Gesellschaft, die das Unternehmen unmittelbar betreibt, das Unternehmen als Gesamtsache. In diesem Fall müssen alle Sachen, die bisher zum Unternehmen gehören, durch gesonderte Rechtsakte auf den Käufer übertragen werden. So muss z.B. der Eigentumsübergang bei Liegenschaften in das Grundbuch bzw. bei Markenrechten in das Markenregister eingetragen werden. Für Verträge mit Dritten, die sich auf das Unternehmen beziehen, gibt es eine Sonderregelung: Diese Verträge gehen auf den Käufer über, sofern der Dritte (Vertragspartner) nicht widerspricht. Der Unternehmenskaufvertrag kann jedoch diese Folgen in bestimmten Grenzen modifizieren.

Ob ein *Assetdeal* vorliegt, hängt vom wirtschaftlichen Gehalt des Vertrages und nicht von seiner Bezeichnung ab. So kann ein bloßer Kaufvertrag über ein Grundstück, auf dem sich ein Unternehmen (z.B. ein Hotel) befindet, in Wahrheit ein Unternehmenskaufvertrag sein: Dies hat zur Folge, dass die vom Verkäufer in der Vergangenheit geschlossenen unternehmensbezogenen Verträge (Bierbezugsvertrag, Arbeitsverträge, Markenlizenzverträge, etc.) „automatisch“ auf den Käufer übergehen.

Ob die Abwicklung einer Unternehmensakquisition als *Sharedeal* oder als *Assetdeal* sinnvoller ist, muss im Einzelfall

Egyébként más fontos különbség a betéti társasággal szemben nincsen. Ezért a közkereseti társaságot leegyszerűsítve „betéti társaság kültagok nélkül“ lehetne körülírni.

10. Miként vásárolok osztrák vállalkozást?

Ausztriában egy vállalkozást két módon lehet megvásárolni:

- **részesedés vásárlása a vállalatban** („*Sharedeal*“) és
- **a vállalkozás mint dologösszesség megvásárlása** („*Assetdeal*“).

„*Sharedeal*“ esetén a vevő a vállalkozást végző társaságban lévő részesedést veszi meg (például GmbH-ban lévő 100 %-os üzletrészesedés vásárlása). Az üzlet a tagok cseréjének cégjegyzékbe történő bejegyzésével (részvénytársaság esetén a részvénytársaság átruházásával) megy végbe. A vállalkozás minden jogával és kötelezettségével változatlanul a társaság tulajdonában marad. Csupán a társasági tag személye változik.

„*Assetdeal*“ esetén a vevő a társaságtól, mely a vállalkozást közvetlenül viszi, a vállalkozást mint dologösszességet vásárolja meg. Ebben az esetben minden dolgot, mely eddig a vállalkozáshoz tartozott a vevő részére külön jogi aktszal kell átruházni. Így például ingatlanok esetén a tulajdonjog átszállását az ingatlan-nyilvántartásba illetve védjegyek esetén védjegy-lajstromba kell bejegyeztetni. A vállalatra vonatkozó harmadik személyekkel kötött szerződésekre külön szabály van érvényben: ezek a szerződések átszállnak a vevőre, amennyiben a harmadik személy (szerződéses fél) ellenvetéssel nem él. A vállalat megvételére szóló szerződés ezeket a jogkövetkezményeket azonban bizonyos mértékig módosíthatja.

Az, hogy *Assetdeal* esete áll-e fenn, a szerződés gazdasági tartalmától és nem annak megnevezésétől függ. Így például csupán egy az ingatlan, melyen egy vállalat (például egy hotel) található, megvételére szóló szerződés valójában vállalat megvételére szóló szerződés is lehet: ami azt jelenti, hogy az eladó által a múltban kötött vállalatra vonatkozó szerződések (sörbeszerzési szerződés, munkaszerződések, védjegyliszenccs szerződések, stb) „automatikusan“ átszállnak a vevőre.

Azt a kérdést, hogy a vállalat akvirálását *Sharedeal*-ként vagy *Assetdeal*-ként érdemes-e lebonyolítani, a konkrét esetben

aufgrund der zu erwartenden steuerrechtlichen Folgen und Haftungsrisiken beurteilt werden.

11. Was ist eine Due-Diligence-Prüfung?

Aufgrund der mit dem Unternehmenskauf verbundenen Risiken ist es üblich, dass ein Erwerber vor Abschluss des Kaufvertrages das Unternehmen durch Fachleute überprüfen lässt (sogenannte „Due Diligence“-Prüfung). Dabei werden vertragliche und steuerrechtliche Risiken, das Rechnungswesen, allfällige Umweltlasten, personelle und technische Ressourcen durchleuchtet (z.B. ungeklärte Schadenersatzansprüche, bestehende Mietrechte, Verträge mit Dritten, Kontaminierungen bei Grundstücken, Zustand der Anlagen, etc.).

Eine *Due-Diligence*-Prüfung erfolgt in der Regel aufgrund einer Absichtserklärung (sog. „*Letter of Intent*“) oder einer Vorvereinbarung (sog. „*Memorandum of Understanding*“), welche die Rahmenbedingungen für die *Due-Diligence*-Prüfung festlegen.

Bei größeren Unternehmenskäufen wird in der Regel folgendes analysiert:

- Rechtliche- und vertragliche Situation (*Legal Due Diligence*)
- Steuerliche und wirtschaftliche Situation (*Financial Due Diligence*)
- Technik (*Technical Due Diligence*)
- Umweltverträglichkeit (*Environmental Due Diligence*)
- Mitarbeitersituation (*Human Resources Due Diligence*)

Die Ergebnisse der Prüfung werden in einem Bericht zusammengefasst (sog. „*Due-Diligence-Report*“). Aufgrund dieses Berichts entscheidet der Käufer, ob überhaupt und gegebenenfalls unter welchen Bedingungen er bereit ist, das Unternehmen zu kaufen.

12. Wie wird mein Unternehmen in Österreich besteuert?

Grundsätzlich setzen die österreichischen Steuerbehörden eine hohe Mitwirkung des Steuerpflichtigen voraus. Im Vergleich zu Ungarn ist das Verfahren in Österreich weniger durch strikte staatlich vorgegebene Formalismen geprägt.

Bei den meisten Steuern meldet der Steuerpflichtige oder sein steuerlicher Vertreter die steuerpflichtigen Vorgänge mittels Steuererklärung an die Finanzbehörde. In der Regel erlässt die Finanzbehörde dann aufgrund der Steuererklärung einen Be-

vorható adójogi következmények és felelősségi kockázat alapján kell eldönteni.

11. Mi az a „Due-Diligence“-vizsgálat?

A vállalat vásárlásával kapcsolatos kockázat miatt bevett szokás, hogy a vevő az adásvételi szerződés megkötése előtt a vállalatot szakemberekkel átvizsgáltatja (úgynevezett „*Due Diligence*“-vizsgálat). E vizsgálat során a szakemberek szerződéses és adójogi kockázatok fennállását, a számvitelt, esetleges környezeti károk/szennyeződések fennállását, személyzeti és műszaki forrásokat világitanak át (például nem tisztázott kártérítési igényeket, fennálló bérleti jogokat, harmadik személyekkel kötött szerződéseket, ingatlanok esetén szennyeződések fennállását, létesítmények állapotát).

A *Due-Diligence*-vizsgálat általában egy szándéknyilatkozat (úgynevezett „*Letter of Intent*“) vagy egy előszerződés (úgynevezett „*Memorandum of Understanding*“) alapján történik, melyek a *Due-Diligence*-vizsgálat keretfeltételeit szabályozzák.

Nagyobb vállalatvásárlás esetén általában az alábbi pontokat elemzik a szakértők:

- Jogi és szerződéses helyzet (*Legal Due Diligence*)
- Adójogi és gazdasági helyzet (*Financial Due Diligence*)
- Technika (*Technical Due Diligence*)
- Környezettel való összeférhetőség (*Environmental Due Diligence*)
- Alkalmazottak helyzete (*Human Resources Due Diligence*)

A vizsgálat eredménye egy beszámolóban (úgynevezett „*Due-Diligence-Report*“) kerül összefoglalásra. E beszámoló alapján dönt a vevő arról, hogy egyáltalán és esetleg milyen feltételekkel hajlandó a vállalatot megvenni.

12. Hogyan adózik a vállalkozásom Ausztriában?

Az osztrák adóhatóság az adóalany szoros együttműködését feltételezi. Magyarországgal ellentétben az osztrák eljárás kevésbé az állam által előírt szigorú előírásokkal terhelt.

A legtöbb adónemnél az adóalany vagy az ő adótanácsadója adja le a különböző adóbevallásokat az adóhatóságnak. Ezen adóbevallások alapján az adóhatóság rendszerint adóhatározatot állít ki. Az esetleges adó-utánfizetéseket/befizetéseket a határozatot

scheid. Die Zahlung ist innerhalb einer bestimmten Frist (meist ein Monat) nach Bescheiddatum zu leisten. Einige Abgaben sind vom Steuerpflichtigen selbst zu berechnen (z.B. Umsatzsteuer) und ohne Bescheid innerhalb bestimmter Fristen an das Finanzamt zu zahlen. Ergibt sich aufgrund der Steuererklärung ein Guthaben des Steuerpflichtigen, wird dies in der Regel rasch zurück überwiesen.

Gegen die Bescheide der Finanzbehörden gibt es Berufungsmöglichkeiten, sodass auch bei Fehlern des Steuerpflichtigen eine meist unkomplizierte Form der Richtigstellung möglich ist. Zur Wahrung der Interessen beider Parteien und zur Vermeidung von Willkür gibt es zur Abwicklung von Meinungsverschiedenheiten eine eigene mehrstufige „Finanzgerichtsbarkeit“ in Österreich.

Die Kontrolle der Richtigkeit von Steuererklärungen wird durch die Finanzämter, meist in Form von „Betriebsprüfungen“ gemacht. Diese finden stichprobenartig, aber in der Regel angekündigt im Büro des Steuerberaters statt. Wenn die steuerlichen Meldungen fehlerlos abgegeben werden und die gemeldeten Daten keine Auffälligkeiten enthalten, verzichten die Finanzbehörden bei kleineren Unternehmen jahrelang auf die Betriebsprüfung.

In der Praxis werden heute die meisten Steuererklärungen bereits elektronisch an die Finanzämter gemeldet. Die meisten österreichischen Unternehmen lassen sich in ihren laufenden Steuerangelegenheiten durch einen Steuerberater gegenüber den Finanzbehörden vertreten.

13. Wie hoch sind die Gewinnsteuern in Österreich?

Die Gewinnsteuer wird immer vom „Gewinn“ bemessen. Dabei sind von den Erlösen bereits alle mit der Gewinnerzielung im Zusammenhang stehenden Aufwendungen abgezogen. Bei den steuerlich anerkannten Aufwendungen gibt es naturgemäß gewisse Einschränkungen, diese sind jedoch geringer als in Ungarn.

In Österreich gibt es zwei Arten der Gewinnsteuer. Natürliche Personen zahlen „Einkommensteuer“, juristische Personen zahlen die sogenannte „Körperschaftsteuer“, welche im Wesentlichen der ungarischen „Gesellschaftssteuer“ entspricht.

követő bizonyos időn belül (legtöbbször 1 hónapon belül) kell teljesíteni. Egyes adónemek (pl. Áfa) kiszámítása az adóalany „feladata“ (az adóhivatal ezeknél határozatot nem hoz). Ezeket az előírt határidőig be kell jelenteni és be kell fizetni az illetékes adóhivatalnak. Abban az esetben, ha az adóbevallás eredménye pozitív (adóalany adóhatósági számláján plusz összeg, aktíva van) azt az adóhivatal rendszerint gyorsan visszautalja az adóalany számlájára.

Az adóhatározatok kézhez vétele után lehetőség van fellebbezésre, így az adóalagnál történő hibák esetén is legtöbbször egyszerű formában lehet helyreigazítást kérni. Mindkét fél (adóalany és adóhatóság) érdekeinek megőrzése valamint az önkényes döntések elkerülése érdekében a véleménykülönbségek orvoslására Ausztriában egy külön többlépcsős igazságszolgáltatás létezik.

Az adóbevallások helyességét az adóhivatal legtöbb esetben egy külön vizsgálat keretében ellenőrzi. Ezeket az ellenőrzéseket, melyekre szűrőpróba szerűen kerül sor, az illetékes adóhivatal általában előre bejelenti és az ellenőrzések a legtöbb esetben az adótanácsadó irodájában történnek. Amennyiben az adóbevallások leadása hibátlan és a bevallott adatok nem térnek el kihívóan az átlagtól az adóhatóság a kis vállalatoknál éveken át nem végez vizsgálatot.

A gyakorlatban manapság a legtöbb adóbevallás elektronikus úton történik Ausztriában. A legtöbb osztrák vállalat adótanácsadót/könyvelőt bíz meg az adóügyi intézésével és képviselteti magát az adóhivatal előtt.

13. Milyen magas a nyereségadó Ausztriában?

A nyereségadó alapja mindig a nyereség. A nyereség az a bevétel, mely minden a nyereség eléréséhez szükséges kiadás levonását követően megmarad. Az Ausztriában leírható költségeknél természetesen vannak bizonyos korlátozások, de ezek korántsem olyan szigorúak, mint Magyarországon.

Ausztriában kétfajta nyereségadó létezik. Természetes személyek személyi jövedelemadót fizetnek, míg a jogi személyek az úgynevezett „testületi adót“ fizetik, ami a magyarországi társasági adónak felel meg. (Az egyszerűség kedvéért a továbbiakban a „testületi adó“ megnevezés helyett a „társasági adó“ kifejezést használjuk).

Die folgenden Ausführungen sind stark vereinfacht und berücksichtigen keine persönlichen Faktoren (z.B. Absetzbeträge für Arbeitnehmer), die ebenfalls Einfluss auf die Steuerbelastung haben. In den Darstellungen wird davon ausgegangen, dass der Steuerpflichtige über einen Sitz bzw. Wohnsitz in Österreich verfügt und somit in Österreich unbeschränkt steuerpflichtig wird. Zusätzliche ungarische Einkünfte können diese Steuerbelastung nach Maßgabe der besonderen Regelungen des Doppelbesteuerungsabkommens Österreich-Ungarn beeinflussen (siehe Punkt 15.).

Die **Einkommensteuer** ist nach einem progressiven Tarif gestaltet. Niedrige Einkommen (bis € 11.000 pro Jahr) bleiben steuerfrei. Einkommensteile zwischen € 11.000 bis € 25.000 werden mit 36,5 %, Einkommensteile zwischen € 25.000 bis € 60.000 mit 43,214 % besteuert. Das Einkommen über € 60.000 wird mit 50 % Einkommensteuer belastet.

Ein jährliches Einkommen einer natürlichen Person in der Höhe von € 100.000 wird in Österreich wie folgt besteuert:

Einkommen	€ 100.000
abzüglich 0 % für die ersten € 11.000	€ 0
abzüglich 36,5 % für die nächsten € 14.000	€ - 5.110
abzüglich 43,214 % für die nächsten € 35.000	€ - 15.125
abzüglich 50 % für die restlichen € 40.000	€ - 20.000
versteuertes Einkommen daher	€ 59,765

Die durchschnittliche Einkommensteuer beträgt in diesem Fall 40,2 %.

Die **Körperschaftsteuer** beträgt einheitlich 25 % („flat tax“). Wenn juristische Personen ihren versteuerten Gewinn an die Gesellschafter ausschütten, dann fällt auf diese Ausschüttung nochmals 25 % Kapitalertragsteuer an.

Wenn die Gesellschafter einer GmbH beschließen, einen Jahresgewinn in der Höhe von € 100.000 zur Gänze als Dividende auszuschütten, ergibt sich folgende Steuerbelastung:

Gewinn	€ 100.000
abzüglich 25 % Körperschaftsteuer	€ - 25.000
versteuerter Gewinn in der GmbH	€ 75.000
abzüglich 25 % Kapitalertragsteuer	€ - 18.750
versteuerter ausgeschütteter Gewinn daher	€ 56.250

Die Gesamtbelastung bei Gewinnausschüttungen beträgt somit (einheitlich) 43,75 %.

Az alábbi példákat leegyszerűsítettük és a számításokba a személyes tényezőket (pl. munkavállalók adókedvezménye), amik az adó mértékét szintén befolyásolhatják, nem vettük figyelembe. A példánál abból indultunk ki, hogy az adóalany rendelkezik Ausztriában lakhellyel ill. székhellyel és így korlátlanul adóköteles Ausztriában. Az esetleges plusz magyar jövedelmek ezt az adóterhet az Ausztria és Magyarország között érvényben lévő úgynevezett kettős megadóztatásról szóló megállapodás alapján természetesen befolyásol(hat)ják. (lásd 15. pont).

A **személyi jövedelemadó**t egy progresszív tarifa szerint róják ki. Alacsony jövedelem (évi € 11.000 összegig) adómentes. A jövedelem € 11.000 és € 25.000 közé eső részét 36,5 %, a jövedelem € 25.000 és € 60.000 közé eső részét 43,214 % adó terheli. Az € 60.000 feletti jövedelmet 50 %-os jövedelemadó terheli.

Egy természetes adóalany adóterhe évi € 100.000 jövedelem esetén Ausztriában a következő:

Jövedelem	€ 100.000
mínusz 0 % az első € 11.000 után	€ 0
mínusz 36,5 % a következő € 14.000 után	€ - 5.110
mínusz 43,214 % a következő € 35.000 után	€ - 15.125
mínusz 50 % a maradék € 40.000 után	€ - 20.000
adózott jövedelem	€ 59,765

Az átlagos személyi jövedelemadó ebben az esetben 40,2 %.

A **társasági adó** egységesen 25 % („flat tax“). Abban az esetben, ha a jogi személyek az adózott nyereséget a társasági tagoknak ki szeretnék osztani, akkor ez után az osztalék után további 25 % osztalékadó fizetendő.

Ha egy kft. társasági tagjai határozatot hoznak arról, hogy a kft. € 100.000 éves nyeresége teljes egészében osztalék formájában kifizetésre kerül az alábbi adóterheléssel kell számolni:

Nyereség	€ 100.000
mínusz 25 % társasági adó	€ - 25.000
a kft. adózás utáni nyeresége	€ 75.000
mínusz 25 % osztalékadó	€ - 18.750
„kiosztott“ nyereség adózás után	€ 56.250

Az adóteher összesen (egységesen) osztalék kifizetése esetén: 43,75 %.

Ein großer Unterschied zu Ungarn besteht bei der Besteuerung des Gewinns von Personengesellschaften: In Österreich werden die OG und die KG nicht der Körperschaftsteuer unterworfen. Der Gewinn wird hier den Gesellschaftern zugewiesen und bei diesen – gemeinsam mit seinem allfälligen sonstigen Einkommen – der für ihn geltenden Gewinnsteuer unterworfen (also progressive Einkommensteuer, wenn der Gesellschafter eine natürliche Person ist, Körperschaftsteuer als *flat tax* bei juristischen Personen).

14. Welche Unternehmensform ist für mich die steuerlich günstigste?

Diese Frage kann erst beantwortet werden, wenn eine **Gewinnplanung** vorliegt. Durch die unterschiedlichen Tarifverläufe von Körperschaftsteuer und Einkommensteuer können hier im Einzelfall wesentliche Besteuerungsunterschiede auftreten. Eine überlegte Steuerplanung und geschickte Nutzung dieser Tarifunterschiede durch optimale Rechtsformwahl kann im Einzelfall die tatsächliche Steuerbelastung wesentlich verringern.

15. Wozu braucht man das ungarisch-österreichische Doppelbesteuerungsabkommen?

Es kann Sachverhalte geben, bei denen ein und dasselbe Einkommen sowohl in Österreich als auch in Ungarn aufgrund der jeweiligen nationalen Gesetze steuerpflichtig wird. Bei einem Doppelwohnsitz in Österreich und Ungarn ist beispielsweise in Österreich sowohl das österreichische als auch das ungarische Einkommen steuerpflichtig. Es liegt somit eine „Doppelbesteuerung“ vor.

Das Doppelbesteuerungsabkommen Österreich-Ungarn vermeidet in diesem Fall eine Doppelbesteuerung, indem es regelt, welches Land unter welchen Voraussetzungen welchen Sachverhalt besteuern darf und welches Land auf sein Besteuerungsrecht verzichten muss.

16. Was ist die Gruppenbesteuerung?

Österreich hat für Unternehmensgruppen eine günstige Option der Besteuerung: Bei der Gruppenbesteuerung werden mehrere finanziell verbundene Kapitalgesellschaften gemeinsam besteuert. Hierdurch können Verluste mit Gewinnen verschiedener Gesellschaften innerhalb einer Unternehmensgruppe gegenei-

Nagy különbség van Ausztria és Magyarország adójogában a személyegyesítő társaságok nyereségének megadóztatásában. Ausztriában a Bt. és a Kkt. nem fizet társasági adót. A társaság nyeresége a társasági tagoknak kerül „kiutalásra“ melyet a társasági tagok átvesznek személyes adóbevallásukba más egyéb bevételükkel együtt és a rájuk vonatkozó nyereségadó alapján – (progresszív személyi jövedelemadó természetes személyeknél ill. társasági adó (*flat tax*) jogi személyeknél) leadóznak e bevételek után.

14. Mely vállalkozási forma a legkedvezőbb számomra az adózás szempontjából?

Ezt a kérdést csak akkor lehet megválaszolni, ha már létezik egy **nyereségszámítás**. A társasági adó és személyi jövedelemadó tarifáinak különböző alakulása miatt lényeges adóztatásbeli különbségek adódhatnak. Egy jól átgondolt előzetes adószámítás és egy optimális vállalkozási forma kiválasztása által a különböző tarifák ügyes kihasználásával lényegesen csökkenthető a tényleges adóteher.

15. Miért van szükség az Ausztria és Magyarország között érvényben lévő úgynevezett kettős adóztatási egyezményre?

Lehetnek olyan esetek, amelyeknél egy és ugyanaz a jövedelem mind Ausztriában, mind Magyarországon a nemzeti törvények alapján adóköteles lesz. Egy kettős lakhely esetén (lakhely Ausztriában és Magyarországon is) például Ausztriában mind az osztrák, mind a magyar jövedelem adóköteles. Tehát egy „kettős megadóztatás“ áll fenn.

Az Ausztria és Magyarország között érvényben lévő úgynevezett kettős adóztatási egyezmény ezekben az esetekben megakadályozza a kettős megadóztatást. Az egyezmény szabályozza, hogy melyik ország milyen feltételek alapján melyik jövedelmet adózathatja meg és, hogy melyik országnak kell lemondani a megadóztatásról.

16. Mi a csoportos megadóztatás?

Ausztria a vállalatcsoportoknak az adóztatásánál egy bizonyos kedvezményt biztosít: a csoportos megadóztatásnál több – gazdaságilag és pénzügyileg összekapcsolódó – tőkeegyesítő társaságot az osztrák adóhatóság együttesen adóztatja meg. Ez által adót takaríthat meg a vállalatcsoport, hiszen a vállalatcsoport-

ander aufgerechnet werden und so Steuern gespart werden. Diese Regelung ermöglicht auch die Gegenrechnung von ausländischen (z.B. ungarischen) Verlusten mit österreichischen Gewinnen.

17. Wie funktioniert die Umsatzsteuer?

Österreich hat das Umsatzsteuergesetz mit EU-Beitritt im Jahr 1995 grundsätzlich an die EU-Regelungen angepasst. Die Grundzüge entsprechen somit dem europaweiten System.

Unternehmer erhalten in Österreich eine Umsatzsteueridentifikations-Nummer (z.B. ATU12345678), die sie neben anderen verpflichtenden Punkten auf ihren Rechnungen zu verwenden haben.

Tätigt ein ausländischer (z.B. ungarischer) Unternehmer Umsätze in Österreich an österreichische Unternehmer, dann müsste er als Steuerschuldner in Österreich erfasst werden. In diesem Fall wird der österreichische Abnehmer zum Steuerschuldner gemacht, während der leistende ungarische Unternehmer für die Umsatzsteuer haftet (Umkehr der Steuerbelastung oder „Reverse Charge“).

Der Normalsteuersatz beträgt 20 %. Ein ermäßigter Steuersatz mit 10 % gilt unter anderem für Lebensmittel, Wohnungsvermietung, Kulturveranstaltungen und Personenbeförderung.

Eine Rechnung eines österreichischen Unternehmers muss zumindest folgende Angaben enthalten:

- Name und Anschrift des liefernden oder leistenden Unternehmers,
- Name und Anschrift des Leistungsempfängers,
- Datum der Rechnungsausstellung
- Menge und handelsübliche Bezeichnung der Lieferung oder Leistung
- Tag bzw. Zeitraum der Lieferung oder Leistung
- Entgelt (Nettopreis) und Steuersatz
- Steuerbetrag
- Fortlaufende Nummer
- Umsatzsteuer-Identifikationsnummer des ausstellenden Unternehmers

Sonstige Formerfordernisse (z.B. registrierte Rechnungsblöcke oder behördlich genehmigte Computersoftware, Stampiglie des Unternehmers) sind nicht vorgeschrieben. Eine österreichische Rechnung kann auch handschriftlich ausgestellt werden, wenn sie alle vorgeschriebenen Angaben enthält. Bei Kleinbetrags-

ton belül az egyes vállalatok veszteségei és nyereségei összeadódnak. Ez a kedvezmény külföldi (pl. magyarországi) veszteségek és osztrák nyereségek összeadását is lehetővé teszi.

17. Miként működik a Forgalmi adó (Áfa) Ausztriában?

Ausztria a Forgalmi adóról szóló-törvényét 1995-ben, amikor az EU tagja lett, az EU szabályokhoz igazította. Az alapelemek így az európai rendszernek megfelelnek.

Ausztriában a vállalkozók egy közösségi adószámot (pl. ATU12345678) kapnak a regisztráció során, aminek szerepelnie kell – más kötelező pontokkal együtt – a kiadott számlájukon.

Amennyiben egy külföldi vállalkozó (pl. egy magyar vállalkozó) Ausztriában osztrák vállalkozó számára forgalmat bonyolít le, akkor őt adóalanyként Ausztriában nyilvántartásba kellene venni. Ebben az esetben az osztrák átvevőt teszi a jogszabály adóalannyá míg a szolgáltató magyar vállalkozó a forgalmi adóért felel (ún. adóteher megfordulása vagy „Reverse Charge“).

Az Áfa kulcs 20 %. A 10 %-os mérsékelt forgalmi adókulcs többek között az élelmiszerekre, a lakás kiadásra, a kulturális rendezvényekre és a személyszállításra érvényes.

Egy osztrák vállalkozó számláján a következő adatoknak mindenképpen szerepelnie kell:

- A szállító illetve teljesítő vállalkozó neve és címe
- A vevő neve és címe
- A számla kiállításának dátuma
- A teljesítés ill. szolgáltatás mennyisége és a kereskedelemben szokásos megnevezése
- A teljesítés vagy szolgáltatás napja ill. ideje
- Ár (nettó ár) és forgalmi adókulcs
- Adóösszeg
- Folyamatos számozás
- A számlát kiállító vállalkozó közösségi adószáma

Egyéb kötelező előírás (pl. számlatömb vagy hivatal által engedélyezett software, céges pecsét, stb.) nincs Ausztriában. Egy osztrák számlát kézzel is ki lehet állítani, amennyiben az minden kötelező adatot tartalmaz. Kis összegű számlák esetén

rechnungen (das sind Rechnungen, deren Gesamtbetrag € 150 nicht übersteigt) sind Vereinfachungen vorgesehen.

18. Was ist die sogenannte „Papiersteuer“?

In Österreich wird der Abschluss von bestimmten Verträgen einer Gebührenpflicht unterworfen. So müssen für bestimmte schriftliche Verträge, wie z.B. für Mietverträge, Darlehens- oder Kreditverträge, Bürgschaftsverträge, Zessionen, Wechsel, bestimmte Pfandbestellungsverträge, usw. Abgaben an den Staat abgeführt werden. Vor der Gründung eines österreichischen Tochterunternehmens durch eine ungarische Gesellschaft sollte daher entschieden werden, welche Verträge von der österreichischen Tochtergesellschaft unterfertigt werden sollen (z.B. Mietvertrag für Geschäftsräumlichkeiten). Wird die Person des Vertragspartners nach Vertragsunterfertigung ausgetauscht, muss die Gebühren neuerlich entrichtet werden, wodurch zusätzliche Kosten anfallen.

19. Auf welche österreichische Besonderheiten muss ich als Arbeitgeber achten?

Im Unterschied zu Ungarn gibt es in Österreich zwei Klassen von Arbeitnehmern:

- Arbeiter und
- Angestellte

Ob ein Arbeitnehmer als Arbeiter oder als Angestellter einzustufen ist, hängt von seiner Tätigkeit ab. Das österreichische Arbeitsrecht behandelt Angestellte im Allgemeinen günstiger als Arbeiter.

Zur Begründung eines Arbeitsverhältnisses ist ein **Arbeitsvertrag** notwendig. Der Abschluss, Abänderung und die Beendigung eines **Arbeitsvertrages** in Österreich kann schriftlich, mündlich oder auch bloß stillschweigend erfolgen. In der Praxis stellen die österreichischen Gerichte relativ rasch eine stillschweigende Abänderung des Arbeitsvertrages zum Nachteil des Arbeitgebers fest.

Im Unterschied zum ungarischen Arbeitsrecht bedarf die **Aufkündigung** des Arbeitsvertrages durch den Arbeitgeber keiner Begründung. Bei der Aufkündigung sind jedoch nicht nur bestimmte Kündigungsfristen, sondern auch besondere Kündigungstermine (z.B. zum Ende eines Kalenderquartals) zu beachten. Diese Regelungen können durch den Arbeitsvertrag und den jeweils geltenden Kollektivvertrag modifiziert werden.

(ezek olyan számlák, melyek végösszege nem éri el a € 150 -ót) egyszerűsített alaki előírások vannak.

18. Mi az az úgynevezett „papíradó“?

Ausztriában bizonyos szerződések után illetéket kell fizetni. Ilyenek bizonyos írásos szerződések, mint pl. a bérleti szerződés, a hitel- és kölcsönszerződés, a kezességi szerződés, az engedményezési szerződés, a váltó, bizonyos zálogjog alapítására szóló szerződés stb., melyek után adót kell az állam felé fizetni. Ha egy magyar társaság Ausztriában leányvállalatot alapít, még alapítás előtt meg kell gondolni, mely szerződéseket írjon a leányvállalat alá (pl. üzlethelységről szóló bérleti szerződés). Ha a szerződő fél személye megváltozik, az illetéket újból meg kell fizetni, amely által újabb költségek keletkeznek.

19. Milyen osztrák sajátosságokra kell Munkáltatóként figyelnem?

Magyarországgal ellentétben Ausztriában a munkavállalók két osztályát különböztetjük meg:

- munkások és
- alkalmazottak

Az, hogy egy munkavállalót munkásként vagy alkalmazottként kell besorolni, az általa végzett tevékenységtől függ. Az osztrák munkajog az alkalmazottakat általánosságban kedvezőbben kezeli, mint a munkásokat.

A munkaviszony létrehozásához egy **munkaszerződés** szükséges. Ausztriában a **munkaszerződés** megkötése módosítása és megszüntetése írásban, szóban, de ráutaló magatartás útján is történhet. A gyakorlatban az osztrák bíróságok a munkáltató terhére viszonylag gyorsan állapítanak meg, egy a munkaszerződésben ráutaló magatartás útján történt módosítást.

A magyar munkajoggal ellentétben a munkaszerződés **rendes felmondását** a munkáltatónak nem kell megindokolni. A felmondásnál azonban nem csak bizonyos felmondási határidőt, hanem bizonyos felmondási időpontokat (például naptári negyedév vége) kell figyelembe venni. Ezeket a szabályokat a munkaszerződések és a mindenkor érvényben lévő kollektív szerződések módosíthatják.

Die Parteien können bei Beginn des Arbeitsverhältnisses eine **Probezeit** von höchstens einem Monat vereinbaren. Während der Probezeit kann das Arbeitsverhältnis vom Arbeitgeber oder vom Arbeitnehmer ohne Begründung mit sofortiger Wirkung (also ohne Kündigungsfrist) beendet werden.

Die gesetzliche **Normalarbeitszeit** beträgt 8 Stunden pro Tag und 40 Stunden pro Woche. In vielen Branchen wurde durch den Kollektivvertrag die Normalarbeitszeit auf 38,5 bzw. 38 Stunden pro Woche verkürzt. Bei besonderem Arbeitsbedarf darf die tägliche Arbeitszeit auf 12 Stunden und die wöchentliche Arbeitszeit auf 60 Stunden vorübergehend (in höchstens 12 Wochen des Kalenderjahrs) durch **Überstunden** verlängert werden. Überstunden sind grundsätzlich mit einem Zuschlag von 50 % zu vergüten. Aufgrund einer Vereinbarung können anstelle der Vergütung in Geld die Überstunden auch durch Freizeit (Zeitausgleich) abgegolten werden. Die Vereinbarung eines Überstundenpauschales ist zulässig, wenn das Pauschale im Durchschnitt nicht geringer ist, als das der tatsächlichen Überstundenleistung entsprechende Entgelt.

Im Allgemeinen steht einem Arbeitnehmer ein **Urlaubsanspruch** von 25 Arbeitstagen (5 Wochen) pro Arbeitsjahr zu, welcher sich nach dem 25. Arbeitsjahr auf 30 Arbeitstage (6 Wochen) erhöht. In Österreich ist somit für die Höhe des Urlaubsanspruchs das Lebensalter des Arbeitnehmers nicht relevant. Bestimmte Zeiten (z.B. Vordienstzeiten bei einem anderen Arbeitgeber, Schulzeiten, Zeiten als selbständiger Unternehmer, etc.) sind in gewissen Grenzen auf die für den Urlaubsanspruch maßgebende Dienstzeit anzurechnen. Die meisten Kollektivverträge sehen zusätzliche Urlaubstage für besondere Ereignisse vor (z.B. Eheschließung des Arbeitnehmers, Todesfall in der Familie, usw.).

20. Wie hoch ist der Mindestlohn in Österreich?

Im Unterschied zu Ungarn gibt es in Österreich keinen einheitlichen Mindestlohn. Die Mindestlöhne werden in den einzelnen Kollektivverträgen detailliert festgesetzt und in der Regel jährlich angepasst. Die Höhe des Mindestlohns eines Arbeitnehmers hängt von mehreren Faktoren, insbesondere von der Art seiner Tätigkeit, von seiner Ausbildung, von der Branche, von seinem Arbeitsort (Bundesland) und von seinen Vordienstzeiten ab.

A felek a munkaviszony kezdetén legfeljebb egy egy hónapos **próbaidőben** állapodhatnak meg. A próbaidő alatt a munkaviszonyt a munkáltató vagy a munkavállaló minden indok nélkül azonnali hatállyal (tehát felmondási határidő nélkül) megszüntetheti.

A törvényben meghatározott **rendes munkaidő** naponta 8 óra hetente pedig 40 óra. Számos üzletágban a kollektív szerződések a rendes munkaidőt heti 38,5 illetve 38 órára csökkentik. Rendkívüli munkaszükséglet esetén a napi munkaidőt 12 órára, a heti munkaidőt 60 órára lehet átmenetileg (a naptári év legfeljebb 12 hetében) **túlórakkal** meghosszabbítani. Túlóra után alapvetően egy 50 %-os pótlékot kell fizetni. Megállapodás szerint pénzbeli juttatás helyett a túlórákat szabadidő adásával (időkiegyenlítés) is törleszteni lehet. Túlóraátalányban is meg lehet állapodni, amennyiben annak mértéke átlagban nem kevesebb, mint a ténylegesen végzett túlóra után járó díjazás.

Átlagban a munkavállalónak minden munkaévben 25 munkanap (5 hét) **szabadság** jár, mely 25 éves munkaviszony után 30 munkanapra (6 hét) nő. Ausztriában a szabadsági igény mértékének megállapításánál ezért a munkavállaló életkora nem mérvadó. Vannak azonban olyan időszakok (például más munkáltatónál töltött szolgálati idő, diákévek, önálló vállalkozóként töltött idő stb), melyek bizonyos határig a szabadsági igény mértékének megállapításánál mérvadó szolgálati időbe beszámítandók. A legtöbb kollektív szerződés rendkívüli eseményekre vonatkozóan további szabadnapokat ír elő (például munkavállaló házasságkötése, családban történő haláleset, stb).

20. Milyen magas Ausztriában a minimálbér?

Magyarországgal ellentétben Ausztriában nincs egységes minimálbér. A minimálberek mértékét, melyet általában évente emelnek, az egyes kollektív szerződések szabályozzák részletesen. Egy munkavállaló minimálbérének mértéke több tényezőtől függ, különösen a tevékenység jellegétől, a munkavállaló képzettségétől, az üzletágtól, a munkahelytől (tartomány) és a munkavállaló által teljesített szolgálati időtől.

21. Warum sind die Kollektivverträge in Österreich so bedeutend?

Kollektivverträge sind Vereinbarungen, die zwischen den Arbeitgebervertretern (in der Regel eine Sparte der Wirtschaftskammer) und den Arbeitnehmervertretern (in der Regel eine Gewerkschaft) abgeschlossen werden. Jedes Jahr werden rund 500 Kollektivverträge für unterschiedliche Branchen geschlossen, in denen neben detaillierten Mindestlohnvorschriften auch Regelungen über Arbeitszeiten, Abgeltung von Überstunden und Reiseaufwendungen, Zusatzurlaube, Ruhetage, integrative Berufsausbildung, usw. festgelegt werden.

Die Kollektivverträge haben quasi „gesetzesgleiche“ Bedeutung, da sie unmittelbar für die betroffenen Arbeitsverhältnisse gelten. Jeder Arbeitnehmer kann sich vor dem Arbeitsgericht auf die Bestimmungen des Kollektivvertrages berufen.

Für den Arbeitgeber ist die Kenntnis des für seinen Betrieb geltenden Kollektivvertrages unbedingt notwendig. So sehen die meisten Kollektivverträge vor, dass einem Arbeitnehmer pro Jahr 14 statt 12 Monatsgehälter zustehen und auch bestimmte Zusatzleistungen (z.B. Jubiläumsgelder) zu zahlen sind.

22. Wann muss ich bei meinem österreichischen Unternehmen einen Betriebsrat einrichten?

Ein **Betriebsrat** ist auf Wunsch der Belegschaft bei einem Unternehmen einzurichten, wenn mehr als 5 volljährige Arbeitnehmer beschäftigt werden. Die Anzahl der Mitglieder des Betriebsrats hängt von der Anzahl der Arbeitnehmer, die im Unternehmen beschäftigt sind, ab:

- 5 bis 10 Arbeitnehmer: 1 Betriebsratsmitglied
- 10 bis 19 Arbeitnehmer: 2 Betriebsratsmitglieder
- 20 bis 50 Arbeitnehmer: 3 Betriebsratsmitglieder
- 51 bis 100 Arbeitnehmer: 4 Betriebsratsmitglieder
- Für je weitere 100 Arbeitnehmer: 1 zusätzliches Betriebsratsmitglied (bis 1.000 Arbeitnehmer)
- ab dem 1.000 Arbeitnehmer:
für je weitere 400 Arbeitnehmer: 1 zusätzliches Betriebsratsmitglied

Die Mitglieder des Betriebsrats genießen einen besonderen Kündigungsschutz. Bestimmte Maßnahmen darf der Unternehmer nur aufgrund einer mit dem Betriebsrat geschlossenen Vereinbarung (sog. „Betriebsvereinbarung“) setzen (z.B. Einführung einer elektronischen Kontrolle der Arbeitszeit). Der

21. Miért van a kollektív szerződéseknek Ausztriában olyan nagy jelentősége?

A kollektív szerződések a munkáltató képviselője (általában a gazdasági kamara egy szakágazata) és a munkavállaló képviselője (általában egy szakszervezet) között kötött megállapodások. Minden évben kerekén 500 kollektív szerződés kötődik különböző üzletágakban. E megállapodásokban a részletesen szabályozott minimálbérre vonatkozó előírások mellett a felek a munkaidőt, a túlórák és az utazási kiadások díjazását, a plusz szabadnapokat, pihenőnapokat, az integrációs szakképzéseket stb. szabályozzák.

A kollektív szerződéseknek úgy szólván „törvényerejű“ jelentőségük van, mivel azok közvetlenül az érintett munkaviszonyokra vonatkoznak. A munkaügyi bíróság előtt minden munkavállaló hivatkozhat a kollektív szerződések rendelkezéseire.

A munkáltatónak mindenképpen ismernie kell az üzemére vonatkozó kollektív szerződést. A legtöbb kollektív szerződés például szabályozza, hogy a munkavállalónak évente 14 és nem pedig 12 havi bér jár valamint hogy számára bizonyos plusz szolgáltatások (például jubileumi pénz) is fizetendők.

22. Mikor kell az osztrák vállalatnál üzemi tanácsot létrehoznom?

Egy **üzemi tanácsot** a dolgozók kollektívájának kérésére abban az esetben kell a vállalatnál létrehozni, amennyiben több mint 5 felnőttkorú munkavállaló dolgozik ott. Az üzemi tanács tagjainak száma a vállalatnál dolgozó munkavállalók számától függ:

- 5-10 munkavállalóig: 1 üzemi tanács tag
- 10-19 munkavállalóig: 2 üzemi tanács tag
- 20-50 munkavállalóig: 3 üzemi tanács tag
- 51-100 munkavállalóig: 4 üzemi tanács tag
- Minden további 100 munkavállaló után: további 1 üzemi tanács tag (1.000 munkavállalóig)
- 1.000 munkavállalótól: minden további 400 munkavállaló után: további 1 üzemi tanács tag

Az üzemi tanács tagjaival szemben a felmondás rendkívül korlátozott. Bizonyos intézkedéseket a vállalkozó csak egy az üzemi tanáccsal kötött megállapodás (úgynevezett „üzemi megállapodás“) alapján tehet (például a munkaidő elektronikus úton történő ellenőrzésének bevezetése). Az üzemi tanácsnak mesz-

Betriebsrat hat weitgehende Informations- und Mitwirkungsrechte (z.B. Einsicht in die Personalakten, Mitwirkung bei der Kündigung eines Arbeitnehmers, Entsendung von Vertretern in den Aufsichtsrat, usw.), die hier im Einzelnen nicht dargestellt werden können.

23. Welche Lohnnebenkosten muß ich zahlen?

In Arbeitsverträgen wird in Österreich üblicherweise ein Bruttolohn vereinbart. Von diesem Bruttolohn zieht der Arbeitgeber Sozialabgaben und Lohnsteuer ab und zahlt den Nettolohn aus.

Zusätzlich zu diesen Abzügen hat der Arbeitgeber noch weitere Sozialversicherungsbeiträge in Höhe von rund 23 % abzuführen. Zusammen mit den sonstigen Lohnnebenkosten (Familienlastenausgleichsfonds, Kommunalsteuer, Kammerumlage) ergibt sich in Summe eine Belastung von knapp über 31 %.

24. Wie kann ein Ungar nach Österreich entsendet werden?

Ungarische Unternehmer haben die Möglichkeit, ihre Arbeitnehmer für Projekte oder die Erbringung von Arbeitsleistungen nach Österreich vorübergehend zu entsenden. Bei einer Entsendung von Ungarn nach Österreich bleiben die Arbeitnehmer vertraglich bei der ungarischen Gesellschaft beschäftigt und werden mit einem Entsendungsvertrag in Österreich eingesetzt. Entsendungen kommen insbesondere im Industrieanlagenbau häufig vor, wo z.B. hochspezialisierte Unternehmen die Montage von Rohrleitungen oder sonstigen Teilen vornehmen.

Der entsendete Arbeitnehmer bleibt in Ungarn sozialversichert, wenn die Entsendung voraussichtlich nicht länger als 12 Monate dauert. Eine Verlängerung dieser Frist ist möglich.

Dauert die Entsendung von Ungarn nach Österreich länger als 6 Monate, wird der entsendete Arbeitnehmer in Österreich einkommensteuerpflichtig. In diesem Fall hat der ungarische Arbeitgeber die Lohnsteuer an die österreichischen Abgabenbehörden abzuführen.

Bei der Gestaltung der Verträge für Auslandsentsendungen ist zu berücksichtigen, dass die arbeitsrechtlichen Vorschriften von zwei verschiedenen Staaten zu berücksichtigen sind.

szemenő tájékoztatási- és közreműködési joga van (például személyi aktákba való tekintési jog, munkavállaló felmondásánál történő részvétel, képviselők a felügyelőbizottságba való kiküldetése, stb.) melyek részletes ismertetésére jelen keretek között nincs mód.

23. Milyen munkáltatói járulékokat kell fizetnem? Milyen magasak ezek?

Ausztáriában a munkavállalók és a munkáltatók a munkaszerződésben általában bruttó fizetésben/bérben állapodnak meg. Ebből a bruttó fizetésből/bérből vonja le a munkáltató a személyi jövedelemadót (SZJA) és a TB járulékokat (munkavállalói rész), és fizeti ki a nettó bért a munkavállaló részére.

Ezen felül vannak a munkáltatói TB-járulékok, ami kb. 23 %; valamint egyéb munkabérrrel kapcsolatos járulékok (a családi teherviselés kiegyenlítésére létrehozott pénzalaphoz való hozzájárulás, kamarai hozzájárulás, kommunális adó, stb.) is. A munkáltatói terhek így összesen kb. 31 %-ot tesznek ki.

24. Miként lehet egy magyar állampolgárt „kiküldeni” Ausztriába?

Magyar vállalkozóknak lehetősége van arra, hogy munkavállalókat egy projekt erejéig vagy munkateljesítés céljából átmeneti időre kiküldessék Ausztriába. Magyarországról Ausztriába történő kiküldetés esetén a munkavállalók szerződés szerint a magyar társaság munkavállalói maradnak és egy kiküldetési szerződéssel állnak Ausztriában munkába. Kiküldetés nagyon gyakran ipari létesítmények építésénél történik, ahol például szakosodott vállalkozások vezetőket vagy egyéb részeket szerelnek össze.

A kiküldött munkavállaló Magyarországon marad biztosítva (TB) amennyiben a kiküldetés nem hosszabb 12 hónapnál. A kiküldetés azonban meghosszabbítható.

Amennyiben a kiküldetés Magyarországról Ausztriába 6 hónapnál tovább tart, a kiküldött munkavállaló Ausztriában személyi jövedelemadó-köteles lesz. Ebben az esetben a magyar munkáltatónak az SZJA-t az osztrák hatóságnak kell, hogy befizesse.

A kiküldetési szerződés szerkesztésekor figyelembe kell venni, hogy két különböző ország munkáját kell tekintetbe venni.

25. Wie bin ich als Unternehmer in Österreich sozialversichert?

Unternehmer unterliegen in Österreich der generellen Versicherungspflicht. In Österreich gibt es abhängig von der Art der ausgeübten Tätigkeit eine Vielzahl von Pflichtversicherungen. Grundsätzlich sind Unternehmer in der „Sozialversicherung der gewerblichen Wirtschaft“ (GSVG) versichert. Insbesondere in Fällen kann ein Unternehmer bei einer „Gebietskrankenkasse“ (ASVG) versichert sein. Bei beiden Systemen ist der Unternehmer unfall-, kranken- und pensionsversichert. ASVG-Versicherte haben zusätzlich eine Arbeitslosenversicherung, welche bei der GSVG ab 01.01.2009 auch auf freiwilliger Basis von Selbständigen gewählt werden kann.

Bei einer Versicherung nach dem GSVG werden dem Unternehmer die Beiträge anhand der Gewinne vierteljährlich vorgeschrieben. Unternehmer, die bei ihrer „eigenen“ GmbH (sofern sie nicht mehr als 25 % besitzen) angestellt sind, werden wie Arbeitnehmer abgerechnet; die Sozialversicherung wird ihnen in der monatlichen Lohnverrechnung abgezogen.

Für Unternehmer, die auch in Ungarn sozialversichert sind, sind die internationalen Sozialversicherungsabkommen zu beachten. Es kann dadurch die Situation eintreten, dass der in Österreich und Ungarn tätige Unternehmer nur in Ungarn sozialversicherungspflichtig ist und die österreichische Tätigkeit keine Sozialversicherungspflicht in Österreich auslöst.

26. Wie ist ein Arbeitnehmer sozialversichert?

Arbeitnehmer sind in Österreich in folgenden Bereichen pflichtversichert:

- Krankenversicherung
- Pensionsversicherung
- Unfallversicherung
- Arbeitslosenversicherung

Die Versicherungsbeträge werden vom Arbeitgeber in der monatlichen Lohnverrechnung berechnet und abgeführt.

Im Gegensatz zu Ungarn beinhaltet die österreichische Sozialversicherung auch eine Unfallversicherung zugunsten des Arbeitnehmers. Das Risiko des Arbeitgebers für Arbeitsunfälle wird daher auf die Sozialversicherung überwält.

25. Hogyan vagyok mint vállalkozó biztosított Ausztriában?

Ausztriában a vállalkozók az általános biztosítási (TB) kötelezettség alá esnek. A végzett tevékenység fajtájától függően Ausztriában számos kötelező biztosítás létezik. A vállalkozó alapvetően a „Sozialversicherung der gewerblichen Wirtschaft“ (GSVG) (vállalkozók TB-je)-nél biztosított. Bizonyos esetekben a vállalkozó a „Gebietskrankenkassen“ (ASVG) (a munkavállalók TB-je)-nél is lehet biztosított. Mind a két biztosítói rendszer esetében a vállalkozó baleset-, beteg- és nyugdíjbiztosítást élvez. Az ASVG-nél biztosítottak munkanélküliségi biztosításban is részesülnek, amit azonban 2009. január 1-től a vállalkozók is fizethetnek a GSVG-nél önkéntesen.

A vállalkozók biztosítási alapját a nyereség képezi. A TB negyedévente küldi ki a járulék befizetéséről szóló tájékoztatót és a csekkeket. Kft. esetén azt a társasági tagot, aki nem több, mint 25 % részesedést birtokol a Kft. –ben, mint munkavállalót (alkalmazottat) veszik figyelembe a TB-nél, a TB járulékokat a havi bérszámfejtés során vonják le.

Azokra a vállalkozókra, akik Magyarországon is (kötelezően) biztosítottak a nemzetközi TB megállapodás a mérvadó. Ilyen esetekben az is előfordulhat, hogy egy vállalkozó, aki Magyarországon és Ausztriában is tevékenykedik csak Magyarországon lesz (marad) TB köteles és az osztrák tevékenysége után nem kell TB-t fizetnie Ausztriában.

26. Munkavállaló biztosítása (TB) Ausztriában?

Ausztriában a munkavállalók az alábbi területeken kötelezően biztosítottak:

- betegbiztosítás
- nyugdíjbiztosítás
- balesetbiztosítás
- „munkanélküli“ biztosítás

A biztosítási összegeket ill. járulékokat a Munkáltató számolja ki a havi bérszámfejtés alkalmával és fizeti be az illetékes hatóságoknak.

Magyarországtól eltérően Ausztriában a TB tartalmaz egy munkavállalói balesetbiztosítást is. A munkáltató kockázata munkabaleset esetén így a TB-re „hárul“.

27. Was ist eine Gewerbeberechtigung?

Eine selbständige regelmäßige Wirtschaftstätigkeit zwecks Erzielung eines Gewinns darf in Österreich grundsätzlich nur aufgrund einer Gewerbeberechtigung ausgeübt werden. Die Gewerbeberechtigung wird in der Regel dadurch erworben, dass der Unternehmer eine Gewerbeanmeldung über die beabsichtigte Wirtschaftstätigkeit bei der Behörde einbringt. Der Unternehmer wird als Gewerbeinhaber in das Gewerberegister eingetragen. Mit Erlangung der Gewerbeberechtigung wird der Unternehmer automatisch Mitglied der Wirtschaftskammer (Pflichtmitgliedschaft).

Es gibt in Österreich Gewerbeberechtigungen für zwei Arten von Gewerbe:

- **freie Gewerbe**
- **reglementierte Gewerbe.**

Freie Gewerbe betreffen Tätigkeiten, die von jedem EU-Bürger in Österreich ohne besondere Qualifikation ausgeübt werden dürfen (dazu zählen z.B. Handel mit Waren aller Art, Herstellung von Baustoffen, Werbeagentur, Fitnessstudio). Aus diesem Grund kann jeder volljährige ungarische Staatsbürger ohne weitere Qualifikation ein freies Gewerbe in Österreich ausüben, sofern kein Gewerbeausschlussgrund vorliegt (z.B. eine gerichtliche Vorstrafe).

Reglementierte Gewerbe dürfen hingegen nur ausgeübt werden, wenn der betreffende Unternehmer über die für das Gewerbe vorgeschriebenen **Qualifikationen** verfügt (eine bestimmte Ausbildung oder eine vorgeschriebene fachliche Praxis oder auch beides). Z.B. gehören die Gärtnerei, die Unternehmensberatung, die Arbeitskräfteüberlassung sowie das Gastgewerbe zu den reglementierten Gewerben. Das Vorliegen der notwendigen Qualifikation ist bei der Gewerbeanmeldung nachzuweisen (sog. „Befähigungsnachweis“). Bei bestimmten „heiklen“ Tätigkeiten (z.B. Waffenhandel, Herstellung von Arzneimitteln, Baugewerbe, Zimmermeister) muss der Unternehmer darüber hinaus auch seine **Zuverlässigkeit** nachweisen.

In Ungarn erworbene Qualifikationen können in gesonderten Verfahren in Österreich anerkannt oder gleichgestellt werden.

Bestimmte wirtschaftliche Tätigkeiten (wie z.B. Land- und Forstwirtschaft, Banken, berufliche Tätigkeit als Arzt, Apotheker, Architekt, Steuerberater, Rechtsanwalt, Notar, freier Schriftsteller, usw.) gelten nicht als Gewerbe. Für die Ausübung derartiger Tätigkeiten sind besondere gesetzliche

27. Mi az az iparűzési engedély?

A haszonszerzés céljából végzett önálló rendszeres gazdasági tevékenység végzése Ausztriában általában iparűzési engedélyhez kötött. Az iparűzési engedélyt a vállalkozó általában úgy kapja meg, hogy a tervezett gazdasági tevékenységről bejelentést tesz az iparügyi hivatalnak. A vállalkozót mint az ipar űzőjét a hivatal az iparűzési jegyzékbe bejegyezi. Az iparűzési engedély megszerzésével a vállalkozó automatikusan a gazdasági kamara tagjává válik (kötelező tagság).

Ausztriában 2 fajta ipari tevékenységre vonatkozóan adnak iparűzési engedélyt

- **szabad ipari tevékenységekre vonatkozóan és**
- **szabályozott ipari tevékenységekre vonatkozóan.**

A szabad ipari tevékenység alá olyan tevékenységek esnek, melyeket minden EU-s állampolgár Ausztriában különösebb végzettség nélkül végezhet (ilyen tevékenységek például a minden áruval történő kereskedelem, építőanyagok előállítása, reklámügynökségi tevékenység, fitness-studio tevékenysége). Szabad ipari tevékenységet ezért Ausztriában minden további végzettség nélkül bármely olyan felnőttkorú magyar állampolgár végezhet, akivel szemben egy az ipar űzését kizáró ok (például bírósági büntetés) nem áll fenn.

Szabályozott ipari tevékenységet az adott vállalkozó azonban csak abban az esetben végezhet, ha az ipar űzéséhez előírt **képesítéssel** rendelkezik (egy bizonyos iskolai végzettség vagy előírt szakmai gyakorlat vagy mind a kettő). A szabályozott ipari tevékenységek körébe tartoznak például a kertészet, a vállalati tanácsadás, a munkaerő átengedése valamint a vendéglátóipar. Az ipar űzéséhez szükséges képzést az ipari tevékenység bejelentésekor kell bizonyítani (úgynevezett „képzési igazolás“). Bizonyos „kényes“ tevékenységek esetében (például fegyverkereskedelem, gyógyszerelőállítás, építőipar, ácsmesteri tevékenység) a vállalkozónak **megbízhatóságát** is bizonyítani kell.

A Magyarországon szerzett képzéseket Ausztriában egy külön eljárás keretében lehet elismertetni vagy az osztrák képesítéssel egyenlővé nyilváníttatni.

Bizonyos gazdasági tevékenységek (mint például mezőgazdasági- és erdőgazdasági, banki-, orvosi-, gyógyszerész-, építész-, adótanácsadói-, ügyvédi-, közjegyzői-, szabad foglalkozású írói tevékenység, stb.) nem tartoznak az ipari tevékenységek körébe. E fajta tevékenységek gyakorlásával kapcsolatban külön a foglal-

Berufsausübungsvorschriften zu beachten, die hier nicht dargestellt werden.

28. Was ist ein gewerberechtllicher Geschäftsführer?

Ist der Unternehmer eine Gesellschaft (oder eine sonstige juristische Person), muss diese jedenfalls einen gewerberechtllichen Geschäftsführer bestellen. Der gewerberechtlliche Geschäftsführer ist in der Regel ein leitender Angestellter, der gegenüber der Gewerbebehörde für die Einhaltung der gewerberechtllichen Vorschriften verantwortlich ist und über die notwendigen Qualifikationen für die Ausübung der Tätigkeit verfügt. Der gewerberechtlliche Geschäftsführer kann, muss jedoch nicht mit dem im Firmenbuch eingetragenen Vertretungsberechtigten (sog. „unternehmensrechtlicher“ Geschäftsführer) ident sein.

Auch ein Einzelunternehmer kann einen leitenden Angestellten zum gewerberechtllichen Geschäftsführer bestellen. Dies in der Praxis dann notwendig, wenn der Einzelunternehmer selbst nicht über die notwendigen Qualifikationen für die Ausübung eines reglementierten Gewerbes verfügt und deswegen eine qualifizierte Person beschäftigen muss.

29. Wann muss ich eine Betriebsanlagengenehmigung einholen?

Wenn die Anlage, in der der Betrieb des Unternehmens ausgeübt wird, für Kunden, Mitarbeiter, Nachbarn oder andere Personen gefährlich oder störend sein könnte (z.B. durch Geruch, Lärm, Rauch, Staub, Erschütterung und dgl.) oder die Umwelt oder der öffentliche Verkehr beeinträchtigt werden könnten, muss eine Genehmigung für die Betriebsanlage eingeholt werden. Mit der Betriebsanlagengenehmigung wird die bauliche und technische Einrichtung, mit der die Gewerbeausübung stattfindet (z.B. eine Fabrik samt Maschinen, ein Hotel samt Restaurant und Küche, ein Supermarkt mit Parkplatz), als Ganzes bewilligt (neben der Betriebsanlagengenehmigung können zum Betrieb auch weitere Genehmigungen, z.B. eine baurechtliche Benützungsbewilligung, notwendig sein).

Im Fall der Übertragung des Unternehmens geht die Genehmigung auf den Nachfolger über. Bei einem Unternehmenskauf sollte der Erwerber darauf achten, dass der Betrieb über eine rechtlich einwandfreie Betriebsanlagengenehmigung verfügt

kozas gyakorlásáról szóló törvényes előírásokat kell figyelembe venni, melyek itt nem kerülnek bemutatásra.

28. Mi az az iparjogi ügyvezető?

Amennyiben a vállalkozó egy társaság (vagy egy egyéb jogi személy) mindenképpen köteles egy iparjogi ügyvezetőt kinevezni. Az iparjogi ügyvezető általában egy vezető állású alkalmazott, aki az iparügyi hivatallal szemben az iparjogi előírások betartásáért felel, valamint a tevékenység gyakorlásával kapcsolatban a szükséges képesítéssel rendelkezik. Az iparjogi ügyvezető lehet, de nem szükséges, hogy a cégjegyzékben bejegyzett képviselőre jogosult személlyel (úgynevezett „*cégjogi ügyvezetővel*“) azonos személy legyen.

Az egyéni vállalkozó is kinevezhet egy vezető állású alkalmazottat iparjogi ügyvezetővé. Erre a gyakorlatban akkor van szükség, ha az egyéni vállalkozó a szabályozott ipari tevékenység gyakorlásához szükséges képesítéssel saját maga nem rendelkezik és ezért egy szakképzett személyt foglalkoztatnia kell.

29. Mikor kell működési engedélyt bekérni?

Amennyiben a létesítmény, melyben a vállalat üzeme működik, vevőkre, dolgozókra, szomszédokra vagy más személyekre (például a szag, zaj, füst, por, rengés és más hasonlók miatt) veszélyes vagy zavaró illetve a környezetre káros lehet vagy a nyilvános közlekedést akadályozhatja, az üzemi létesítményre vonatkozóan engedélyt kell bekérni. A működési engedéllyel az építészeti és műszaki létesítmény, mellyel a vállalat az ipari tevékenységet végzi (például egy gyár gépekkel együtt, egy hotel étteremmel és konyhával együtt, egy áruház parkolóval együtt) egységként kerül engedélyezésre (a működési engedély mellett az üzemeltetéshez további engedélyekre például egy építésügyi használatbavételi engedélyre is szükség lehet).

A vállalat átruházása esetén az engedély az utódra átszáll. A vállalat megvétele esetén a vevőnek figyelnie kell ezért arra, hogy az üzem jogilag kifogásolhatatlan működési engedéllyel rendelkezzen.

30. Wie gründe ich professionell ein Unternehmen in Österreich?

Eine gelungene Unternehmensgründung bildet eine solide Grundlage für eine künftige reibungslose Geschäftstätigkeit. Hingegen können Fehler in der Gründungsphase jahrelange Steuernachteile oder auch Haftungsrisiken mit sich bringen, die erst Jahre später schlagend werden.

Es ist daher ratsam, bereits vor dem ersten „offiziellen“ Schritt nach Österreich (z.B. Anmietung einer künftigen Geschäftsräumlichkeit) professionelle österreichische Beratung in Anspruch zu nehmen. Bereits im Erstgespräch sollten mit einem österreichischen Steuerberater und einem Rechtsanwalt die wesentlichen Pläne und Wünsche der Gründer eingehend erörtert werden. Aufgrund des Erstgesprächs sollte eine schnelle Grobprüfung auf die „wirtschaftliche Machbarkeit“ einerseits und auf die „rechtliche Zulässigkeit“ andererseits erfolgen. Dabei spielen neben steuerrechtlichen und haftungsrechtlichen Aspekten auch private Faktoren (z.B. ist eine Sozialversicherung in Österreich für die Familie des Unternehmers notwendig bzw. sinnvoll?) eine wesentliche Rolle.

Es ist hilfreich, wenn die Gründer bereits beim Erstgespräch mit den Beratern nachstehende Informationen erheben:

- Genaue Daten der beteiligten Personen (Namen, Geburtsdatum, Adresse, bzw. Firmenwortlaut, Firmenbuchnummer, Sitz)
- Konkrete Beschreibung der beabsichtigten Tätigkeiten
- Voraussichtlicher Umsatz (geschätzte Unter- bzw. Obergrenze)
- Voraussichtlicher Kapitalbedarf in der Gründungsphase, Finanzierung
- Beteiligung der Investoren am Vermögen und am Gewinn, Verteilung der Stimmrechte, Ablauf der Partnerschaft
- Beschreibung der Unternehmensleitung, Anzahl der Führungsebenen und deren Entscheidungskompetenzen
- Notwendige Mitarbeiter und Subunternehmer
- Beschreibung des typischen Kunden (Konsument oder Unternehmer)

Generell wird den Gründern die Erstellung eines schriftlichen **Business-Plans** gemeinsam mit dem Rechtsanwalt und dem Steuerberater empfohlen, in dem die Gründer ihre Pläne sowohl in Worten als auch in Zahlen festhalten.

Hinsichtlich der Wahl eines geeigneten Standortes für das Unternehmen und der Inanspruchnahme von direkten Förderungen ist es sinnvoll, vor der Gründung mit der Austrian Business Agency in Kontakt zu treten.

30. Miként alapítok szakszerűen vállalkozást Ausztriában?

Egy vállalat alapításának költségei egyszeri költségek. Egy jól sikerült vállalat alapítás megbízható alapot nyújt a jövőbeni üzleti tevékenység surlódásmentes kifejtéséhez. Ezzel ellentétben az alapítási szakaszban történt hibák éveken át tartó adóhátrányokat vagy felelősségi kockázatot is vonhatnak maguk után, melyek csupán évekkel később válnak döntővé.

Ezért tanácsos, már az első Ausztriában történő „hivatalos“ lépés előtt (pl. jövőbeni üzlethelység bérlése) szakszerű osztrák tanácsadást igénybe venni. Már az első megbeszéléskor az alapítók az osztrák adótanácsadóval és ügyvéddel a legfontosabb terveket és kívánalmakat át kell, hogy beszéljék. Ezt követően az alapítóknak az osztrák ügyvéddel és adótanácsadóval az első megbeszélés alapján egy gyors nagybani vizsgálatot kell végeztetniük arról, hogy terveik illetve kívánalmaik egyfelől gazdaságilag megvalósíthatók-e, másfelől, hogy azok jogi korlátokba nem ütköznek-e. Ennél a vizsgálatnál az adójogi és felelősségjogi szempontok mellett személyes tényezők (pl. szüksége van-e a vállalkozónak családjára részére egy osztrák társadalombiztosításra illetve hogy ennek az adott esetben van-e értelme?) is fontos szerepet játszanak.

Különösen hasznos, ha az alapítók már az első megbeszéléskor tanácsadóikkal az alábbiakat kidolgozzák:

- az érdekelt személyek pontos adatai (név, születési dátum, cím illetve cégnév, cégjegyzékszám, székhely)
- az Ausztriában tervezett tevékenységek konkrét meghatározása
- várható forgalom (becsült alsó- illetve felső határ)
- az alapító szakaszban várható tőkeszükséglet, finanszírozás módja
- a befektetők vagyoni és nyereségbeli részesedése, a szavazati jogok elosztása, az együttműködés módja
- vállalatvezetés körülírása, vezetőség szintjeinek száma és azok döntési hatáskörei
- szükséges munkatársak és alvállalkozók
- jellemző vevőkör körülírása (fogyasztó vagy vállalkozó)

Általában ajánlatos, hogy az alapítók az ügyvéddel és az adótanácsadóval közösen kidolgozzanak egy írásos **üzleti tervet**, melyben az alapítók terveiket szavakba foglalják és számokba rögzítik.

Egy megfelelő székhely kiválasztásával és különböző támogatások igénybevételével kapcsolatban érdemes a vállalat alapítása előtt egy a vállalatok letelepedését elősegítő irodával (pl. Austrian Business Agency) kapcsolatba lépni.

AUSTRIAN BUSINESS AGENCY

A-1010 Vienna, Operring 3

Tel: +43 (0)1 588 58-0

Fax: +43 (0)1 586 86 59

E-Mail: office@aba.gv.at

www.investinaustria.at

Dr. Tibor Gálffy

Rechtsanwalt

A-1030 Wien, Invalidenstrasse 5

Tel: +43 (0)1 505 64 00

Fax: +43 (0)1 505 64 00-99

E-Mail: t.galffy@galffy.com

www.galffy.com

GARANTIE Wirtschaftstreuhandgesellschaft m.b.H.

Steuerberatungsgesellschaft

A-3002 Purkersdorf, Wintergasse 28/5

Tel: +43 (0)2231 636 27-36

Fax: +43 (0)2231 636 27-31

E-Mail: office@garantie-wt.at

www.garantie-wt.at